

RAPORT GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A.

ZA I KWARTAŁ ROKU 2018

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017 *	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017 *
Przychody z tytułu odsetek	609 595	576 350	145 892	134 376
Przychody z tytułu opłat i prowizji	209 202	196 098	50 067	45 720
Przychody operacyjne	656 427	622 865	157 100	145 220
Wynik działalności operacyjnej	271 072	248 684	64 875	57 980
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	218 894	201 454	52 387	46 969
Wynik finansowy po opodatkowaniu	155 276	140 498	37 162	32 757
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	202 017	202 325	48 348	47 172
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	18 939	299 045	4 533	69 722
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 281 527)	(1 858 555)	(546 029)	(433 321)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(450)	(500 331)	(108)	(116 652)
Przepływy pieniężne netto, razem	(2 263 038)	(2 059 841)	(541 604)	(480 250)
Aktywa razem	73 009 283	71 141 415	17 348 053	17 056 610
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	1 981 886	2 353 131	470 925	564 178
Zobowiązania wobec klientów	59 473 880	57 273 255	14 131 847	13 731 630
Kapitał własny	7 731 937	7 772 599	1 837 219	1 863 530
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	288 254	290 853
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgową na jedną akcję (w zł / EUR)	6,37	6,41	1,51	1,52
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł / EUR)	6,37	6,41	1,51	1,52
Współczynnik wypłacalności	24,43%	21,99%	24,43%	21,99%
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,13	0,12	0,03	0,03
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	0,13	0,12	0,03	0,03
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	-	-	-

* - Porównywalne dane bilansowe zaprezentowano, zgodnie z wymogami MSSF, wg stanu na dzień 31.12.2017. Pozostałe dane porównywalne prezentowane są za okres od 1.01.2017 do 31.03.2017.

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EURO

dla pozycji na dzień bilansowy	-	-	4,2085	4,1709
dla pozycji za okres objęty sprawozdaniem (kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec poszczególnych miesięcy okresu)	-	-	4,1784	4,2891

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM W 1 KWARTALE 2018 ROKU

Skonsolidowany zysk netto Grupy Banku Millennium w 1 kwartale 2018 roku wyniósł 155,3 milionów PLN i był wyższy o 10,5% niż w 1 kwartale 2017 roku. Na wynik obydwu tych okresów wpływ miało zaksięgowanie całorocznej składki do BFG na fundusz restrukturyzacji w 1 kwartale, co spowodowało znaczny wzrost kosztów administracyjnych. Jeśliby rozłożyć równo w czasie tę roczną składkę, skorygowany zysk netto Grupy w 1 kwartale 2018 r. (183,6 milionów PLN) byłby wyższy o 9,2% niż skorygowany zysk 4 kwartału 2017 (168 milionów PLN).

W 1 kwartale 2018 roku Bank Millennium pokazał dalszą poprawę dochodowości i wyjątkowo wysokie wskaźniki kapitałowe, po zatrzymaniu całego zysku za 2017 rok w kapitałach (jak zostało postanowione na Walnym Zgromadzeniu w marcu). 1 kwartał pokazał także obiecujące wyniki biznesowe, zarówno w segmencie detalicznym jak i firmowym, które dobrze rokują w kontekście perspektywy nowej strategii na lata 2018-2020.

Główne wyniki finansowe i biznesowe Grupy Banku Millennium za 1 kwartał 2018 roku przedstawiają się następująco:

Wzrost zyskowności

- Zysk netto za 1 kw. 2018 r. osiągnął 155 mln PLN, co oznacza wzrost roczny w wysokości 11% (w obu okresach wpływ całorocznej składki na fundusz restrukturyzacji w BFG)
- ROE w wysokości 9,7% a wskaźnik koszty/dochody 46,0% (skorygowana składka BFG)

Wynik z odsetek wciąż głównym motorem wzrostu przychodów podstawowych

- Wynik z odsetek wzrósł o 6,2% r/r, spadek w ujęciu kwartalnym spowodowany krótszym kwartałem, niższym oprocentowaniem obowiązkowych rezerw NBP oraz wpływem MSSF9
- Dalszy wzrost wyniku z przewidywania o +1,8% kw./kw. oraz +3,8% r/r

Utrzymana wysoka jakość aktywów (nowa definicja współczynników w ramach MSSF9)

- Wskaźnik kredytów zagrożonych utratą wartości (koszyk 3) na poziomie 4,9% przy ich pokryciu wszystkimi rezerwami 76%
- Koszt ryzyka na poziomie 44 p.b.
- Wskaźnik kredytów do depozytów na niskim poziomie 81%

Wyjątkowo wysokie współczynniki kapitałowe po decyzji Walnego Zgromadzenia Banku o zatrzymaniu zysku za rok 2017

- Łączny współczynnik kapitałowy Grupy (TCR) osiągnął wartość 24,4%, a współczynnik CET1/T1 równy 22,3% po dodaniu całego zysku za rok 2017.
- Nadwyżka współczynnika TCR powyżej nowych minimalnych progów¹ wynosi 6 p.p., a Tier1 7 p.p.

Bankowość detaliczna

- Wzrost liczby aktywnych klientów netto o 40 tys. w 1 kwartale do 1 675 tys. (+152 tys. r/r)
- Wszystkie oszczędności klientów osiągnęły 52,7 mld PLN dzięki silnemu wzrostowi depozytów (+7% kw./kw.)
- Rekordowa sprzedaż pożyczek gotówkowych na poziomie 769 mln PLN w 1 kw. (+38% r/r)
- Sprzedaż nowych kredytów hipotecznych na wysokim poziomie 748 mln PLN in 1 kw. (+75% r/r)
- 1,2 mln aktywnych użytkowników internetowych i mobilnych - kontynuacja solidnego wzrostu

Bankowość korporacyjna

- Rekordowy kwartalny obrót faktoringu w wysokości 4,6 mld PLN (+22% r/r)
- Sprzedaż leasingu na poziomie 802 mln PLN w 1 kwartale (wzrost +16% r/r)
- Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem wzrosły o 9% rocznie.
- Wolumen transakcji walutowych wzrósł o 21%, a wolumen gwarancji i akredytyw udzielonych wzrósł o 19% rocznie

Jakość/ innowacje

- Uzyskanie pierwszego miejsca w rankingu Net Promoter Score (52 pkt²)
- Najbardziej innowacyjny Bank w roku 2017 w Konkursie Liderów Świata Bankowości i Ubezpieczeń
- Strona Internetowa bez Barrier - nagroda za dostosowanie strony internetowej do potrzeb ludzi niepełnosprawnych przyznana przez Fundację "Widzialni"

¹ Minimalne progi kapitałowe dla Grupy wynoszą obecnie 18,5% (TCR) oraz 15,2%

² wg badań ARC Rynek i Opinia za 4 kw. 2017

Podczas tegorocznej wielkiej gali, po raz siódmy zostały przyznane nagrody w Konkursie Liderów Świata Bankowości i Ubezpieczeń. Za najbardziej Innowacyjny Bank 2017 roku uznano Bank Millennium. W skład kapituły konkursu wchodzi przedstawiciele świata nauki, finansów, ubezpieczeń, biznesu i mediów. Bank został doceniony za: innowacyjny sposób myślenia i najnowocześniejsze projekty tworzone wewnątrz przez silny zespół IT. Wśród innowacyjnych rozwiązań zostały docenione: ubezpieczenia i zakup biletów komunikacji miejskiej w aplikacji mobilnej, a także pomoc w zakupach. Platforma zakupowa goodie, wewnętrzny start-up Banku, w niewiele ponad rok od uruchomienia odnotowała 150 tys. pobrań.

Bank Millennium zwyciężył w konkursie „Strona Internetowa bez Barrier” promującym dostęp do informacji cyfrowej osobom niepełnosprawnym, starszym, niezamożnym i narażonym na wykluczenie cyfrowe. Konkurs „Strona Internetowa bez Barrier” organizowany przez Fundację Widzialni oraz Szerokie Porozumienie na Rzecz Umiejętności Cyfrowych to jedyna taka inicjatywa w Polsce. Jego celem jest popularyzacja świadomego tworzenia serwisów www tak, by przeciwdziałać zjawisku dyskryminacji w dostępie do informacji.

Sytuacja makroekonomiczna i czynniki mogące mieć wpływ na wyniki kolejnych kwartałów

W ostatnich miesiącach 2017 roku i na początku obecnego utrzymuje się bardzo dobra koniunktura w polskiej gospodarce. Wzrost Produktu Krajowego Brutto przyspieszył z 4,9% r/r w 3 kw. 2017 r. do 5,1% r/r w 4 kw. 2017 r., co jest najlepszym wynikiem od sześciu lat. Po raz pierwszy od trzech lat głównym motorem wzrostu gospodarczego były inwestycje, których dynamika wzrosła do 11,3% r/r z 3,3% r/r w 3 kw. ub.r. Odbudowie wydatków na środki trwałe sprzyjała bardzo dobra sytuacją w budownictwie powiązana z inwestycjami infrastrukturalnymi współfinansowanymi środkami europejskimi, a także nakłady na środki trwałe przedsiębiorstw sektora publicznego. Silnym wsparciem dynamiki PKB było także spożycie prywatne, którego wzrost w tym kwartale wyniósł 4,9% r/r. Korzystna sytuacja dochodowa gospodarstw domowych, w tym transfery z programu Rodzina 500+, bardzo niskie bezrobocie, a w konsekwencji poprawiające się nastroje konsumentów, nadal sprzyjały zwiększaniu wydatków konsumpcyjnych.

Dostępne dane wskazują, że szczyt aktywności gospodarczej w obecnym cyklu koniunkturalnym został osiągnięty w IV kw. ub.r., jednak dynamika PKB w 1 kw. br. powinna być tylko minimalnie niższa. Nieco wolniejszemu wzrostowi produkcji w przemyśle towarzyszy bowiem silniejsza poprawa sytuacji w budownictwie, częściowo powiązana z napływem środków z budżetu Unii Europejskiej.

Nadal wysokiej dynamice spożycia indywidualnego sprzyja kontynuacja bardzo dobrej koniunktury na krajowym rynku pracy. Co prawda dynamika wynagrodzeń nominalnych w sektorze przedsiębiorstw obniżyła się w 1 kw., jednak w ujęciu realnym była już zbliżona do odnotowanej w IV kw. ub.r. Towarzyszy temu nadal wzrost liczby zatrudnionych, pomimo niskiego bezrobocia. Zgodnie z szacunkami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w końcu 1 kw. 6,6% (4,5% wg standardów UE), a więc była zbliżona do najniższej wartości w historii dostępnych danych - 6,5%.

Inflacja CPI w 1 kw. br. wyniosła średnio 1,5% r/r, co oznacza spadek w stosunku do kwartału poprzedzającego o 0,7 pkt. proc. Zarówno w lutym, jak i marcu wskaźnik cen konsumenta kształtował się poniżej 1,5% r/r, czyli dolnej granicy dopuszczalnych odchyleń od celu inflacyjnego NBP. Do spadku dynamiki cen konsumenta przyczynił się efekt wysokiej bazy cen żywności z początku ub.r., ale także obniżenie się inflacji bazowej. Wskaźnik ten (po wyłączeniu cen żywności i energii) wyniósł w marcu br. 0,7% r/r i był najniższy niemal od roku, co potwierdza niską presję inflacyjną pomimo wysokiej aktywności gospodarczej, rosnących płac i niskiej stopy bezrobocia. Rada Polityki Pieniężnej podtrzymuje zatem luźne nastawienie w polityce monetarnej, a stopa referencyjna już ponad 3 lata kształtuje się na historycznie niskim poziomie 1,5%. W ocenie Banku oficjalne stopy procentowe NBP pozostaną na obecnych poziomach przez dłuższy czas.

Wskaźniki wyprzedzające wskazują, że korzystna koniunktura w polskiej gospodarce utrzyma się także w najbliższej przyszłości, choć roczna dynamika PKB będzie się stopniowo obniżać. Konsumpcja indywidualna pozostanie bardzo silnym filarem wzrostu gospodarczego, za czym przemawiają oczekiwania nadal dobrej sytuacji na rynku pracy oraz sprzyjających nastojów konsumenckich. Również inwestycje powinny wspierać wzrost gospodarczy, choć utrzymanie wysokiej aktywności w sektorze budowlanym w nadchodzących kwartałach będzie bardzo trudne. Bieżące, a także wyprzedzające wskaźniki koniunktury sygnalizują pewne spowolnienie aktywności gospodarczej w strefie euro, co wskazuje, że eksport będzie wspierał wzrost polskiego PKB w skali nieco niższej niż w ubiegłym roku.

W pierwszych dwóch miesiącach tego roku roczna dynamika depozytów w systemie bankowym nieco wzrosła w stosunku do grudnia ub. roku: z 4,0% r/r do 4,4% r/r w lutym, głównie z powodu przyspieszenia wzrostu depozytów przedsiębiorstw, co wiązać się może z ich dobrą sytuacją finansową. Również przyspieszyła dynamika kredytu do 4,1% r/r w lutym z 3,5% r/r w ostatnim miesiącu ub. roku. Wynika to ze zwiększenia akcji kredytowej dla gospodarstw domowych, co może być powiązane z utrwaleniem oczekiwań dotyczących ich bardzo dobrej sytuacji dochodowej.

W nadchodzących kwartałach działalność sektora bankowego, w tym Banku Millennium, może znaleźć się pod wpływem działania następujących czynników zewnętrznych:

- W dniu 2 sierpnia 2016 r. trafił do Sejmu prezydencki projekt ustawy o pomocy walutowym kredytobiorcom hipotecznym. Zgodnie z tym projektem, ustawą mają być objęte umowy kredytów walutowych (wszystkie waluty) zawarte od 1 lipca 2000 r. do 26 sierpnia 2011 r. (wejście w życie tzw. „ustawy antyspreadowej”). Niniejszy projekt ustawy dotyczy zwrotu części spreadów walutowych stosowanych przez banki. W dniu 2 sierpnia 2017 r. do Sejmu trafił nowy projekt prezydencki, który dotyczy zmian w ustawie o Wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe. W dniu 13 października 2017 r. w Sejmie odbyło się pierwsze czytanie ustawy i projekt został skierowany do komisji sejmowej. Projekt ten zakłada modyfikację działającego Funduszu Wsparcia Kredytobiorców poprzez wyodrębnienie dwóch Funduszy: Funduszu Wspierającego oraz Funduszu Restrukturyzacyjnego. W zakresie Funduszu Wspierającego projekt ustawy zmierza do zwiększenia dostępności środków z funduszu poprzez: złagodzenie kryteriów jakie musi spełnić kredytobiorca starający się o wsparcie, zwiększenia maksymalnej kwoty wsparcia, wydłużenia okresu na jaki udzielane jest wsparcie, umorzeniu części udzielonego wsparcia pod warunkiem terminowej spłaty do funduszu. Fundusz Restrukturyzacyjny ma służyć przewalutowaniu walutowych kredytów hipotecznych na PLN. Projekt ustawy zawiera bardzo generalne uregulowania i nie precyzuje kryteriów kwalifikujących do takiego przewalutowania ani jego zasad. Kwartalne wpłaty do nowego Funduszu Restrukturyzacyjnego dokonane przez kredytodawców mają nie przekraczać równowartości portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych i stopy 0,5%. Maksymalne koszty dla całego sektora, szacowane przez KNF, wynoszą do 2,8 mld PLN w pierwszym roku działania Funduszu Restrukturyzacyjnego. Zgodnie z projektem ustawy, KNF może wydać zalecenie dla kredytodawców określające zasady dobrowolnej konwersji wierzytelności podlegających restrukturyzacji z uwzględnieniem stabilności systemu finansowego i skutecznego wykorzystania środków finansowych Funduszu Restrukturyzacyjnego. Łącznie z opisanymi powyżej projektami w chwili obecnej w Sejmie złożone zostały cztery projekty ustaw i w konsekwencji nie jest możliwe oszacowanie wpływu proponowanych regulacji na sektor bankowy i Grupę. Jednakże o ile któryś z projektów zostanie wdrożony i stanie się obowiązkowy do wykonania przez banki, może to doprowadzić do znacznego obniżenia rentowności Grupy oraz jej pozycji kapitałowej.
- Realizacja czynników ryzyka związanych z sytuacją geopolityczną, w szczególności ewentualna eskalacja działań protekcjonistycznych w handlu międzynarodowym, może mieć wpływ na aktywność gospodarczą w Polsce. Ze względu na powiązania w ramach globalnych łańcuchów produkcji wydarzenia w otoczeniu zewnętrznym negatywnie oddziaływać mogą na polski eksport i tym samym na sytuację dochodową krajowych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Jednocześnie w wyniku eskalacji napięć geopolitycznych mogłaby zwiększyć się zmienność na globalnych rynkach finansowych, co mogłoby wpłynąć na wycenę aktywów i pasywów banku denominowanych w walutach obcych.
- Utrzymanie się szybkiego wzrostu inwestycji przedsiębiorstw powinno przyczynić się do silniejszego wzrostu kredytów inwestycyjnych. Z uwagi jednak na dobre wyniki finansowe i wysoką płynność polskich przedsiębiorstw, popyt sektora przedsiębiorstw na finansowanie zewnętrzne może pozostać ograniczony.
- Nadal dobra sytuacja na rynku pracy i rosnące dochody gospodarstw domowych powinny wspomagać popyt na kredyt gospodarstw domowych oraz jakość portfela tych kredytów. Z drugiej strony wzrost kosztów pracy może wpłynąć na pogorszenie sytuacji finansowej części przedsiębiorstw.
- Przedłużający się okres ujemnych realnych stóp procentowych w Polsce może hamować wzrost depozytów w bankach, szczególnie z sektora gospodarstw domowych. Możliwa dalsza realokacja oszczędności gospodarstw domowych w kierunku aktywów z potencjalnie wyższą stopą zwrotu (fundusze inwestycyjne, nieruchomości).

WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM ZA 1KW. 2018 R.

Rachunek wyników Grupy Banku Millennium za 1 kw. 2018 r.

Przychody operacyjne (mln PLN)	1kw 2018	1kw 2017	Zmiana r/r
Wynik z tytułu odsetek*	436,7	411,2	6,2%
Wynik z tytułu prowizji	172,5	166,1	3,8%
Przychody z działalności podstawowej	609,2	577,3	5,5%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe**	47,2	45,6	3,6%
Przychody operacyjne ogółem	656,4	622,9	5,4%

(*) Dane pro-forma: Wynik z tytułu odsetek obejmuje marże na wszystkich instrumentach pochodnych. Od 1 stycznia 2006 roku Bank zaczął stosować zasady rachunkowości zabezpieczeń. Od tego dnia marża na tych transakcjach jest odzwierciedlona w wyniku z tytułu odsetek. Niemniej jednak, ponieważ stosowana rachunkowość zabezpieczeń nie obejmuje wszystkich portfeli denominowanych w walutach obcych, Bank przedstawia dane pro-forma uwzględniające marże na wszystkich instrumentach pochodnych w pozycji Wynik z tytułu odsetek, natomiast w ujęciu księgowym część tej marży (8,4 mln PLN w 1 kw 2018r. i 17,7 mln PLN w 1 kw 2017r.) zaprezentowano w pozycji Pozostałe przychody pozaodsetkowe. W opinii Banku takie podejście umożliwi pełniejsze zrozumienie rzeczywistej dynamiki tej pozycji z ekonomicznego punktu widzenia.

(**) W tym wynik z pozycji wymiany, przychody z wyceny i operacji instrumentami finansowymi oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne netto.

Wynik z tytułu odsetek (pro-forma) w 1 kw. 2018 r. osiągnął 436,7 mln PLN, wzrastając o 6,2% w ślad za wzrostem wolumenów biznesowych. Kredyty, poza walutowymi kredytami hipotecznymi, utrzymywały wysoki roczny wzrost w wysokości około 13% w marcu 2018 r., co umożliwiło poprawę rentowności kredytów w porównaniu z 1 kw. 2017 r. z 4,03% do 4,19%. Po stronie depozytowej widoczna była również kontynuacja zmiany proporcji na rzecz rachunków bieżących i oszczędnościowych: grupa ta rosta o 16% w ujęciu rocznym, a jej udział w depozytach ogółem wzrósł do 60%. Marża odsetkowa netto (na średnich aktywach odsetkowych) w 1 kw. 2018 r. uległa lekkiej poprawie o 4 pb do 2,51% z 2,47% w 1 kw. 2017, chociaż można było zauważyć trochę wyższe koszty depozytów w stosunku do poprzedniego kwartału z uwagi prowadzoną z sukcesem w ostatnich miesiącach kampanię promocyjną rachunków oszczędnościowych.

Wynik z tytułu prowizji w 1 kw. 2018 r wyniósł 172,5 mln PLN, co oznacza wzrost o 3,8% w porównaniu z 1 kw. 2017 r. Głównym motorem tego wzrostu były prowizje za obsługę rachunku i ubezpieczenia, natomiast prowizje związane z produktami inwestycyjnymi zmniejszyły się w ujęciu rocznym, po części w efekcie wdrożenia dyrektywy MiFID 2 oraz większych wahań rynkowych na początku roku.

Przychody z działalności podstawowej, definiowane jako suma wyniku z tytułu odsetek i wyniku z tytułu prowizji, osiągnęły kwotę 609,2 mln PLN za 1 kw. 2018, co oznacza wzrost o 5,5% rocznie.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, obejmujące wynik z pozycji wymiany, przychody z wyceny i operacji instrumentami finansowymi oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne netto, wyniosły 47,2 mln PLN w 1 kw. 2018 r. and były nieco wyższe (o 3,6% r/r) w porównaniu z 1 kw. 2017 r.

Przychody operacyjne ogółem Grupy osiągnęły wartość 656,4 mln PLN w 1 kw. 2018 r. i wzrosły o 5,4% r/r.

Koszty operacyjne (PLN mln)	1kw 2018	1kw 2017	Zmiana r/r
Koszty osobowe	(157,7)	(145,1)	8,7%
Pozostałe koszty administracyjne*	(117,8)	(112,3)	4,9%
Koszty opłat na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)	(54,7)	(57,1)	-4,2%
Razem koszty operacyjne	(330,2)	(314,5)	5,0%
Wsk. koszty/dochody - raportowany	50,3%	50,5%	-0,2 p.p.
<i>Wsk. koszty/dochody - z równomiernym kwartalnym rozłożeniem opłaty na fundusz restrukturyzacji**</i>	46,0%	45,3%	+0,7 p.p.

(*) w tym amortyzacja

(**) jedynie ¼ pełnej rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji w BFG w wysokości PLN 37,7 mln (zaksięgowanej w pełnej kwocie w 1 kw. 2018 r.) jest traktowana jako powtarzalna przy założeniu równego rozdzielenia na wszystkie kwartały roku finansowego.

Koszty ogółem w 1 kw. 2018 r. wyniosły 330,2 mln PLN, co oznacza wzrost o 5,0% w porównaniu z 1 kw. 2017 r. Powodem tego wzrostu są głównie rosnące koszty osobowe.

Koszty osobowe za 1 kw. 2018 r. wyniosły 157,7 mln PLN i wzrosły o 8,7% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku w wyniku wzrostu średniego wynagrodzenia personelu, zgodnie z trendami rynkowymi i po części w korelacji z rosnącymi wolumenami biznesowymi oraz aktywami ogółem. Łączna liczba zatrudnionych w Grupie na koniec marca 2018 r wyniosła 5.848 osób (w etatach) i pozostawała na poziomie porównywalnym z końcem marca 2017 roku.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę zatrudnienia w Grupie Banku Millennium:

Struktura zatrudnienia (etaty)	31.03.2018	31.03.2017	Zmiana r/r
Bank Millennium S.A.	5 513	5 506	0,1%
Spółki zależne	335	348	-3,7%
Razem Grupa Banku Millennium	5 848	5 854	-0,1%

Pozostałe koszty administracyjne (w tym amortyzacja) zarówno w 1 kw. 2018 r., jak i w 1 kw. 2017 r. obejmowały rozpoznaną z góry roczną kwotę składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji w BFG. Po jej odjęciu i po odjęciu pozostałej składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, pozostałe koszty administracyjne osiągnęły kwotę 117,8 mln PLN i wzrosły o 4,9% r/r. Wzrost ten był głównie spowodowany wyższymi kosztami marketingu, teleinformatyki i innymi kosztami, co było częściowo skompensowane niższymi kosztami najmu (spadek o 11,2% r/r). Całkowita liczba oddziałów obniżyła się podczas ostatnich 12 miesięcy z 365 do 356.

Wskaźnik koszty/dochody za 1 kw. 2018 roku, obliczany bez ¾ składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji w BFG zaksięgowanej w 1 kw., osiągnął niski poziom 46%.

Zysk netto (mln PLN)	1kw 2018	1kw 2017	Zmiana r/r
Przychody operacyjne	656,4	622,9	5,4%
Koszty operacyjne*	(330,2)	(314,5)	5,0%
Odpisy na utratę wartości**	(55,1)	(59,7)	-7,7%
Podatek bankowy	(52,2)	(47,2)	10,5%
Wynik przed podatkiem dochodowym	218,9	201,5	8,7%
Podatek dochodowy	(63,6)	(61,0)	4,4%
Zysk netto	155,3	140,5	10,5%
Zysk netto (skorygowany)***	183,6	172,8	6,2%

(*) bez rezerw na utratę wartości na aktywa finansowe i niefinansowe

(**) obejmuje wynik z modyfikacji dot. kredytów zgodnie z nowym standardem sprawozdawczości MSSF w wysokości -4,3 mln PLN w 1 kw 2018.

(***) jedynie ¼ całkowitej rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji w BFG zaksięgowanej w 1 kw. traktuje się jako powtarzalną.

Łączne odpisy na utratę wartości kredytów netto utworzone przez Grupę w 1 kw. 2018 r., już w okresie obowiązywania nowych standardów sprawozdawczych IFRS9, wyniosły 55,1 mln PLN i były o 7,7% niższe niż odpisy utworzone w 1 kw. 2017 r.

Rezerwy netto utworzone dla segmentu detalicznego obniżyły się nieznacznie z PLN 39,1 mln w 1 kw. 2017 r. do 32,9 mln PLN w 1 kw. 2018 r. Z drugiej strony, rezerwy dla segmentu przedsiębiorstw i pozostałe zwiększyły się tylko nieznacznie z 20,6 mln PLN w 1 kw. 2017 r. do poziomu 22,2 mln PLN w 1 kw. 2018 r. W kategoriach względnych, koszt ryzyka (tzn. utworzone odpisy netto w stosunku do średnich kredytów klientów netto) w 1 kw. 2018 osiągnął poziom 44 pb (tzn. o 7 pb mniej niż w 1 kw. 2017 r).

Zysk przed opodatkowaniem w 1 kw. 2018 r. wyniósł 218,9 mln PLN i wzrost o 8,7% w porównaniu z poprzednim rokiem, w pod wpływem zmian wszystkich wyżej opisanych pozycji, z negatywnym wpływem wzrostu podatku bankowego (o 10,5%, w wyniku wzrostu wolumenów biznesowych oraz wyższej wartości papierów NBP w stosunku do papierów dłużnych Skarbu Państwa).

Zysk netto za 1 kw. 2018 r. wyniósł 155,3 mln PLN i był o 10,5% wyższy niż w 1 kw. 2017 r. Po skorygowaniu o część wyżej wspomnianej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji w BFG, zysk netto Grupy osiągnąłby 183,6 mln PLN w 1 kw. 2018 r., co oznaczałoby wzrost o 6,2% w porównaniu ze skorygowanym zyskiem netto za 1 kw. 2017 r. oraz wzrost o 9,2% w porównaniu z zyskiem netto za 4 kw. 2017 r (również skorygowanym o składkę na fundusz przymusowej restrukturyzacji w BFG).

Wyniki biznesowe po 1 kwartale 2018 r.

Aktywa razem Grupy wyniosły 73.009 mln PLN na dzień 31 marca 2018 r., co oznacza znaczny roczny wzrost o 6,9%. Głównym źródłem wzrostu były papiery dłużne (obligacje skarbowe i bony NBP), które wzrosły o 10,7% r/r.

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom (mln PLN)	31.03.2018	31.03.2017	Zmiana r/r
Kredyty dla gosp. domowych	32 381,4	32 523,9	-0,4%
- złotowe kredyty hipoteczne	11 659,5	9 613,0	21,3%
- walutowe kredyty hipoteczne	14 244,0	17 075,2	-16,6%
- kredyty konsumpcyjne	6 477,9	5 835,7	11,0%
Kredyty dla przedsiębiorstw	15 618,3	14 468,6	7,9%
- leasing	5 729,0	5 181,7	10,6%
- pozostałe kredyty dla przedsiębiorstw i faktoring	9 889,3	9 286,8	6,5%
Kredyty i pożyczki dla Klientów netto	47 999,7	46 992,4	2,1%
<i>Kredyty i pożyczki dla Klientów netto bez walutowych kredytów hipotecznych</i>	33 755,6	29 917,2	12,8%
Odpisy na utratę wartości	1 834,1	1 410,1	30,1%
Kredyty i pożyczki dla Klientów brutto	49 833,7	48 402,5	3,0%

Kredyty netto ogółem Grupy Banku Millennium osiągnęły wartość 48.000 mln PLN na koniec marca 2018 roku, co oznacza wzrost o 2,1% r/r, jednak bez uwzględnienia szybko zmniejszającego się portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych, podstawowy portfel kredytowy wzrósł o 12,8%. Wzrost byłby nawet wyższy, gdyby nie korekty wynikające z wdrażania standardu IFRS 9 (spadek wartości kredytów netto o 292 mln PLN w bilansie otwarcia na 1 stycznia 2018 r.)

Wartość kredytów netto udzielonych osobom fizycznym na koniec marca 2018 r. wyniosła 32.381 mln PLN i była nieco niższa (o 0,4%) niż saldo odnotowane w marcu poprzedniego roku. Jeżeli jednak pominąć szybko zmniejszający się portfel kredytów hipotecznych walutowych (-16,6% r/r), wszystkie inne segmenty wykazywały wysokie roczne stopy wzrostu: złotowe kredyty hipoteczne, ze szczególnie wysoką dynamiką, +21,3% r/r i pożyczki konsumpcyjne z roczną dynamiką +11% r/r. Sprzedaż nowych złotych kredytów hipotecznych, która znacznie przyspieszyła w ciągu 2017 roku, utrzymała wysoką stopę wzrostu +75% w porównaniu z końcem marca 2017 r. osiągając znaczącą wartość 748 mln PLN w 1 kw. 2018 r. Grupa kontynuuje prace przygotowawcze w celu złożenia wniosku o utworzenie banku hipotecznego. Sprzedaż nowych pożyczek gotówkowych była rekordowo wysoka w 1 kw. 2018 r. i wyniosła 769 mln PLN, wykazując roczny wzrost 38%.

Kredyty dla przedsiębiorstw wyniosły 15.618 mln PLN na koniec marca 2018 r. rosnąc o 7.9% r/r. Wzrost ten był dobrze zbilansowany i charakteryzował się wysokim tempem we wszystkich głównych grupach produktowych: kredytach i faktoringu (+6,5%) oraz leasingu (+10,6%). Sprzedaż leasingu i faktoringu, odznaczająca się dłuższym okresem ciągłego wzrostu, wykazała na początku nowego roku finansowy wyższe dynamiki wzrostu kwartalnej nowej sprzedaży: +22% r/r obrotów faktoringu (4,6 mld PLN w 1 kw. 2018 r.) oraz +21% r/r w leasingu (802 mln PLN w 1 kw. 2018 r.).

Fundusze klientów ogółem Grupy Banku Millennium osiągnęły wartość 69.080 mln PLN na dzień 31 marca 2018 r. wykazując wzrost o 7,6% w porównaniu z końcem marca 2017 r.

Depozyty Grupy wzrosły o 5,5% rocznie, a ich całkowite saldo osiągnęło 59.474 mln PLN na dzień 31 marca 2018 r.

Depozyty klientów indywidualnych wyniosły 43.146 mln PLN rosnąc o 5,2% r/r. Niedepozytowe produkty inwestycyjne sprzedawane tej grupie klientów osiągnęły 9.606 mln PLN odnotowując silny wzrost o 22,4% rocznie. W ramach tego salda produktowego kwota 4.959 mln PLN przypadła na środki w zarządzaniu Millennium TFI, 4.187 mln PLN było zarządzane przez podmioty obce, a PLN 461 mln stanowiło saldo własnych papierów dłużnych Banku zaoferowanych klientom detalicznym (głównie jako instrumenty strukturyzowane). Całkowite fundusze klientów detalicznych, w tym depozyty i produkty inwestycyjne, osiągnęły 52.752 mln PLN na dzień 31 marca 2017 r., odnotowując istotny roczny wzrost o 8%.

Dynamiczny wzrost liczby klientów i rachunków wraz z promocjami rachunków oszczędnościowych, umożliwił widoczny wzrost wolumenu rachunków bieżących i oszczędnościowych o 15% r/r, a ich udział w depozytach osób fizycznych ogółem przekroczył 65%.

Dynamiczny wzrost liczby aktywnych klientów detalicznych (o 152 tys. w porównaniu z końcem marca 2017 r.) wspomagał wzrost wolumenów biznesowych. Liczba aktywnych klientów indywidualnych ogółem osiągnęła 1.675 tysięcy na koniec marca 2018 roku z prawie 1 mln wypromowanych z sukcesem rachunków bieżących pod nazwą "Konto 360°". Na tę samą datę klienci Banku posługiwali się 1.923 tys. kart debetowych oraz 347 tys. kart kredytowych, które łącznie wzrosły o 284 tys. w porównaniu z końcem marca 2017 r.

Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego wyniosły PLN 16.328 mln na dzień 31 marca 2018 r. i wzrosły o 6,3% r/r. Podobnie jak w segmencie detalicznym, głównym motorem wzrostu pozostają rachunki bieżące: +19,7% w porównaniu z saldem na koniec marca 2017 r.

Fundusze klientów (mln PLN)	31.03.2018	31.03.2017	Zmiana r/r
Depozyty klientów indywidualnych	43 146,1	41 008,9	5,2%
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	16 327,8	15 366,6	6,3%
Depozyty ogółem	59 473,9	56 375,6	5,5%
Produkty inwestycyjne*	9 606,3	7 845,9	22,4%
Razem fundusze klientów	69 080,2	64 221,4	7,6%

(* Ta kategoria obejmuje własne obligacje Banku dla klientów indywidualnych, fundusze inwestycyjne Millennium TFI oraz inne produkty inwestycyjne stron trzecich sprzedane klientom Grupy.

Płynność, jakość aktywów i wypłacalność

Szybszy wzrost depozytów klientowskich niż kredytów, jaki miał miejsce w 1 kwartale 2018 roku, obniżył wskaźnik kredyty/depozyty Grupy do poziomu 81%. Również wskaźnik płynności LCR poprawił się znacznie w trakcie 1 kwartału z poziomu 153% do 174%. Udział płynnych papierów wartościowych (obligacje Skarbu Państwa i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostawał na wysokim poziomie 27% na koniec marca 2018 roku.

1 kwartał 2018 przyniósł wprowadzenie nowego standardu raportowania IFRS9, co miało wpływ nie tylko na zmianę wielkości prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, ale także na definicję niektórych wskaźników dotyczących jakości aktywów. Udział należności zagrożonych, obecnie określany jako udział należności z Koszyka 3 do całego portfela aktywów, wyniósł na koniec marca 2018 roku 4,86%. Ten wskaźnik nie jest w pełni porównywalny ze wskaźnikiem kredytów z utratą wartości rok wcześniej wg MSR 39, o wartości 4,50%. Jednak jeśli wziąć pod uwagę ewolucję wskaźnika w roku bieżącym (pod MSSF 9), wskaźnik poprawił się o 0,3 p.p. co wskazuje na poprawę jakości portfela kredytowego. Udział kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni w portfelu ogółem utrzymywał się w zeszłym roku na stabilnym poziomie około 2,7%.

Wskaźnik pokrycia odpisami kredytów z utratą wartości, obecnie definiowany jako całkowita wielkość odpisów do portfela w Koszyku 3, uległ poprawie w ciągu roku zwiększając się z poziomu 65% w marcu 2017 roku do 76% obecnie, co częściowo jest skutkiem zwiększenia odpisów związanych z wprowadzeniem nowego standardu MSS9. Pokrycie odpisami kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni także wzrosło do poziomu ok. 137% na koniec marca 2018 roku z poziomu 107% rok wcześniej.

Wskaźniki kredytów z utratą wartości dla poszczególnych grup produktowych w marcu 2018 roku kształtują się na następujących poziomach: portfel detaliczny 5,09% w porównaniu do 4,52% rok wcześniej, w tym portfel hipoteczny 2,89% w porównaniu do 2,55% rok wcześniej. Natomiast w portfelu korporacyjnym udział ten wyniósł 4,37% w porównaniu do 4,47% (rok wcześniej), w tym portfel leasingowy 4,31% w porównaniu do 4,37%.

Dynamikę głównych wskaźników ilustrujących jakość portfela kredytowego Grupy przedstawia poniższa tabela:

Wskaźniki jakości portfela Grupy	31.03.2018 pod MSSF9	31.12.2017 pod MSR39	31.03.2017 pod MSR39
Kredyty z utratą wartości ogółem (mln PLN)	2 424	2 233	2 180
Rezerwy ogółem (mln PLN)	1 834	1 497	1 410
Kredyty z utratą wartości do kredytów ogółem (%)	4,86%	4,57%	4,50%
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni/kredyty ogółem (%)	2,69%	2,87%	2,72%
Rezerwy ogółem/kredyty z utratą wart. (%)	75,7%	67,1%	64,7%
Rezerwy ogółem/kredyty przeterminowane (>90dni) (%)	136,6%	106,9%	107,2%

Pozycja kapitałowa Grupy na dzień 31 marca 2018 roku, uległa znaczącej poprawie. Kapitał własny w ujęciu skonsolidowanym wzrósł o 8.2% w ujęciu rocznym do poziomu 7.732 mln PLN. Regulacyjne fundusze własne wyniosły 8.080 mln PLN i wzrosły o 890 mln PLN dzięki włączeniu całości zysku netto za 2017 r., zgodnie z decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w marcu 2018 roku.

W związku z tym, wskaźniki kapitałowe zarówno Grupy jak i Banku osiągnęły wyjątkowo wysokie wartości na koniec marca 2018: łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Grupy osiągnął 24,4% natomiast Wskaźnik kapitału Tier 1 oraz podstawowego (CET1) osiągnęły wartość 22,3%.

Wskaźniki kapitałowe Grupy w pierwszym kwartale 2018 r. w porównaniu z końcem 2017 roku wyraźnie się zwiększyły - TCR wzrósł o 2,44 p.p. a Wskaźnik CET1 o 2,29 p.p. Najważniejszym powodem poprawy adekwatności kapitałowej było podniesienie funduszy własnych o 12,4%, wynikające głównie z decyzji walnego zgromadzenia akcjonariuszy dotyczącego włączenia do funduszy własnych całości zysku netto za 2017 rok. Jednocześnie wzrost aktywów ważonych ryzykiem był niewielki - o 1,2%.

Na 31 marca 2018 roku, w procesie zarządzania kapitałowego Grupa uważa za niezbędne spełnienie określonych zaleceń i decyzji Organów Nadzoru (ECB i KNF) odnośnie współczynników kapitałowych:

- Minimalne wymogi kapitałowe określone w art. 92 Regulacji UE nr 575/2013 (CRR) w wysokości 8% łącznego kapitału, 6% kapitału Tier 1 i 4,5% kapitału podstawowego Tier 1,
- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - dodatkowe wymogi kapitałowe dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych - w wysokości 5,53 p.p. (Bank) i 5,41 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu 4,15 p.p. (Bank) i 4,06 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika kapitału Tier 1, co odpowiada wymogowi kapitałowemu 3,10 p.p. (Bank) i 3,03 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika kapitału podstawowego CET1. Zalecenie to zostało wydane w listopadzie i grudniu 2017 r. i zastąpiło poprzednie wydane w 2016 roku,
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 1,875;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF;
 - Bufora ryzyka systemowego w wysokości 3% obowiązujący od początku 2018 roku;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

W następstwie powyższych zaleceń i decyzji, Grupa powinna utrzymywać następujące poziomy minimalne współczynników kapitałowych:

- Wskaźnik kapitału Tier 1 (T1) = $6+4,06+1,875+0,25+3 = 15,19\%$ (wielkość dla Banku to 15,28%)
- Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) = $8+5,41+1,875+0,25+3 = 18,54\%$ (dla Banku 18,66%).

Współczynniki kapitałowe Banku i Grupy pozostają na poziomie znacznie powyżej wszystkich wymaganych przez regulatora progów, co widać w poniższym zestawieniu prezentującym główne wskaźniki wypłacalności i płynności Grupy Banku Millennium:

Główne wskaźniki kapitałowe i płynności (mln PLN)	31.03.2018 ¹⁾	31.12.2017	31.03.2017
	IRB	IRB	IRB z ograniczeniem nadzorczym ²⁾
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) dla Grupy	33 070.3	32 693.6	31 198.0
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) dla Banku	32 322.9	31 927.7	36 527.4
Wymóg kapitałowy dla Grupy	2 645.6	2 615.5	2 975.8
Wymóg kapitałowy dla Banku	2 585,8	2 554.2	2 922.2
Fundusze własne Grupy	8 079.9	7 190.6	6 704.1
Fundusze własne Banku	7 876.7	7 002.3	6 514.8
Łączny Wskaźnik Kapitałowy (TCR), Grupa	24.43%	21.99%	18.02%
Minimalny wymagany poziom	18.54%	18.91%	16.55%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wskaźnika TCR (p.p.)	+5.89	+3.08	+1.47
Łączny Wskaźnik Kapitałowy (TCR), Bank	24.37%	21.93%	17.84%
Wskaźnik kapitału podstawowego T1 (CET1=T1), Grupa³⁾	22.32%	20.03%	17.89%
Minimalny wymagany poziom T1	15.19%	14.56%	12.79%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wskaźnika T1 (p.p.)	+7.13	+5.47	+5.10
Wskaźnik kapitału podstawowego T1 (CET1=T1), Bank ³⁾	22.20%	19.92%	17.70%
Wskaźnik Kredyty/depozyty	81%	83%	83%
Wskaźnik dźwigni	9.83%⁴⁾	8.88%	9.38%

1) Współczynniki kapitałowe wyliczone zgodnie z rozwiązaniami przejściowymi łagodzącymi negatywny wpływ wdrożenia standardu MSSF9 na kapitał podstawowy Tier I. Zakładając pełne wdrożenie tego standardu, TCR dla Grupy wynosiłby 24,14%, Wskaźnik T1 i Wskaźnik CET1: 22,01%.

2) Wymogi odnośnie aktywów ważonych ryzykiem i funduszy własnych zostały obliczone z uwzględnieniem „ograniczenia nadzorczego” na poziomie 70% określonego Drugą Decyzją IRB w roku 2014

3) Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 jest równy Wskaźnikowi kapitału Tier 1

4) Estymacja, przy wykorzystaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier 1

Notowania akcji, główne wskaźniki i ratingi

Pierwszy kwartał 2018 na warszawskiej giełdzie zakończył się na minusie. Główny indeks spadł o 8,4% a indeks WIG Banki spadł o 7,6%. W tym samym czasie akcje Banku Millennium zanotowały spadek o 8,2%.

Jednak w ujęciu rocznym akcje Banku wzrosły o 27,3% dużo powyżej całego sektora bankowego. Indeks WIG Banki wzrósł w tym samym czasie o 12,2%.

W porównaniu z ubiegłym rokiem, średni dzienny obrót akcjami Banku Millennium wzrósł o 52,1%.

Wskaźniki rynkowe	29.03.2018	29.12.2017*	Zmiana (%) narsatająco	31.03.2017	Zmiana (%) rocznie
Liczba akcji Banku (w tys.)	1 213 117	1 213 117	0,00%	1 213 117	0,00%
Dzienny obrót (tys. PLN, średnio, narastająco od pocz. roku)	9 697			6 374	52,1%
Cena akcji Banku (PLN)	8,21	8,94	-8,2%	6,45	27,3%
Kapitalizacja rynk. (mln PLN)	9 960	10 845	-8,2%	7 825	27,3%
WIG Banki	7 841	8 482	-7,6%	6 992	12,2%
WIG20	2 210	2 461	-10,2%	2 176	1,6%
WIG30	2 557	2 825	-9,5%	2 516	1,6%
WIG	58 377	63 746	-8,4%	57 911	0,8%

(*) ostatni dzień notowań w roku 2017

W I kwartale 2018 roku była jedna zmiana w zakresie perspektywy dwóch głównych ratingów przyznanych Bankowi Millennium: 22 marca 2018 r. agencja Moody's podwyższyła perspektywę ratingu ze stabilnej na pozytywną.

Rating	FITCH	MOODY'S
Długoterminowy rating depozytowy/IDR	BBB- (perspektywa stabilna)	Baa3 (perspektywa pozytywna)
Krajowy długoterminowy IDR	A-(pol) (perspektywa stabilna)	-
Krótkoterminowy rating depozytowy	F-3	Prime-3
Rating indywidualny (Viability/standalone BCA)	bbb-	ba2
Ocena ryzyka kontrahenta (CR)		Baa2/Prime-2
Rating wsparcia	4	

SPIS TREŚCI

- I. Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 r. 13
- II. Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 r. 66

I. SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 R.

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne o Emitencie	14
2.	Wstęp i Zasady rachunkowości	16
3.	Skonsolidowane dane finansowe (Grupa).....	23
4.	Noty do skonsolidowanych danych finansowych.....	30
5.	Zmiany w procesie zarządzania ryzykiem	45
6.	Segmenty operacyjne	51
7.	Opis transakcji z podmiotami powiązаныmi.....	54
	7.1. Transakcje z grupą podmiotu dominującego.....	54
	7.2. Stan akcji Banku posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące Bank	55
8.	Wartość godziwa	56
	8.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej	56
	8.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej.....	58
9.	Zobowiązania i aktywa warunkowe.....	60
10.	Informacje dodatkowe	63
	10.1. Dane o aktywach, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań	63
	10.2. Dywidenda za rok 2017	64
	10.3. Zysk na akcję.....	64
	10.4. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA jednostki dominującej Grupy - Banku Millennium S.A.....	64
	10.5. Informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu lub gwarancji.....	64
	10.6. Sezonowość i cykliczność działań.....	65
	10.7. Pozostałe informacje dodatkowe i wydarzenia po dacie bilansu	65

1. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 5800 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa, leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa, zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz działalność portali internetowych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. według stanu na dzień 31 marca 2018 r.

Skład osobowy Rady Nadzorczej według stanu na 31 marca 2018 r. był następujący:

- Bogusław Kott- Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Agnieszka Hryniewicz-Bieniek - Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędrys - Członek Rady Nadzorczej,
- Andrzej Koźmiński - Członek Rady Nadzorczej,
- Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej,
- Jose Miguel Bensliman Schorch da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej,
- Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej,
- Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Zarządu Banku według stanu na 31 marca 2018 r. był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos - Członek Zarządu,
- Wojciech Rybak - Członek Zarządu.

Pani Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos w dniu 20 kwietnia 2018 roku złożyła z tym dniem rezygnację z funkcji Członka Zarządu Banku. Pani Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos uzasadniła swoją rezygnację nowymi planami zawodowymi w Grupie BCP.

Obradująca w dniu 20 kwietnia Rada Nadzorcza Banku, powołała na Członków Zarządu Banku z dniem 20 kwietnia 2018 roku Pana António Ferreira Pinto Júnior oraz z dniem 1 sierpnia 2018 roku Pana Jarostawa Hermanna.

Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A.

Jednostką dominującą Grupy jest Bank Millennium S.A., natomiast jednostką dominującą najwyższego szczebla w stosunku do Banku Millennium S.A. jest Banco Comercial Portugues - spółka notowana na giełdzie w Lizbonie.

Spółki wchodzące w skład Grupy Banku Millennium S.A. na dzień 31.03.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZA lub ZW	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TFI S.A.	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MB FINANCE AB	finansowanie spółek grupy	Sztokholm	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 +1 akcja	50 +1 akcja	metoda praw własności(*)
BG LEASING S.A. w upadłości	usługi leasingowe	Gdańsk	74	74	koszt historyczny(*)

(*) Pomimo sprawowania kontroli nad spółką Lubuskie Fabryki Mebli S.A. oraz BG Leasing S.A. z uwagi na nieistotność tych jednostek z punktu widzenia realizacji nadrzędnego celu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jakim jest prawidłowe przedstawienie sytuacji finansowej Grupy, Grupa nie konsoliduje zaangażowania kapitałowego w tych podmiotach.

2. WSTĘP I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

Zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania są zgodne z wymogami MSR34 oraz zasadami stosowanymi przy opracowaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w wyniku wdrożenia z dniem 1 stycznia 2018 MSSF9, których opis został przedstawiony poniżej. Na mocy zapisów MSSF9 Bank podjął decyzję o nie przekształcaniu danych porównywalnych za okresy sprawozdawcze zakończone przed 1 stycznia 2018.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259, z późn. zm.) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2018 r.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. sporządzone za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 marca 2018 roku:

- obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących Grupę oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności,
- zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 23 kwietnia 2018 r.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej - MSSF 9: „Instrumenty finansowe”, obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpił istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Grupa w marcu 2016 r. uruchomiła projekt wdrożenia MSSF 9, angażujący aktywnie różne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzenie ryzykiem, jak również departamenty biznesowe i informatyczne i konsultantów zewnętrznych.

MSSF 9 wprowadził zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń oraz wprowadził nowe standardy w procesie szacowania utraty wartości aktywów finansowych.

Poniżej przedstawiono opis modeli biznesowych oraz standardów rachunkowości dotyczących instrumentów finansowych i rachunkowości zabezpieczeń obowiązujących w Grupie według MSSF9.

Modele wyceny

Zgodnie z wymogami MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikowane są w momencie ich początkowego ujęcia (i w dniu wdrożenia MSSF9) do jednej z trzech kategorii:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (dalej „AC” - Amortised Cost),

- 2) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (dalej „FVTPL” - Fair Value Through Profit & Loss),
- 3) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (dalej „FVTOCI” - Fair Value Through Other Comprehensive Income).

Klasyfikacja instrumentów finansowych do jednej z powyższych kategorii przeprowadzana jest na podstawie:

- 1) Modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi,
- 2) Testu charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych związanych z aktywami finansowymi (dalej „Test SPPI”).

Test SPPI (Solely Payment of Principal and Interest) ma na celu ocenę charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych, w celu weryfikacji, czy:

- 1) Warunki umowne powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią tylko i wyłącznie spłatę kapitału i odsetek od tego kapitału,
- 2) Kapitał stanowi wartość godziwą kredytu w momencie jego rozpoznania,
- 3) Odsetki stanowią odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego, ryzyka płynności, marży Grupy i innych kosztów administracyjnych związanych z wartością kapitału pozostającego do spłaty w danym momencie.

Modele Biznesowe Grupy

Zgodnie z MSSF 9 sposób zarządzania aktywami może zostać przypisany do następujących modeli:

- 1) Held To Collect (dalej „HTC”),
- 2) Both Held to Collect and for Sale (dalej „HTC&FS”),
- 3) Inne, np. działalność tradingowa, zarządzanie aktywami w oparciu o zmiany wartości godziwej, maksymalizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż.

Model Held To Collect (HTC)

Charakterystyka modelu:

- 1) Celem modelu jest utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych,
- 2) Sprzedaż ma charakter sporadyczny,
- 3) Co do zasady, najniższe poziomy sprzedaży w porównaniu z pozostałymi modelami (pod względem częstotliwości oraz wolumenu).

Warunki dopuszczające sprzedaż w modelu HTC:

- 1) Niska częstotliwość,
- 2) Niski wolumen,
- 3) Sprzedaż związana z ryzykiem kredytowym (sprzedaż spowodowana pogorszeniem jakości kredytowej danego aktywa finansowego do poziomu, w którym nie spełnia wymagań polityki inwestycyjnej).

Sprzedaż posiadająca przynajmniej jedną z powyższych cech nie stanowi przeszkody w zakwalifikowaniu grupy aktywów do modelu HTC

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Instrumenty przypisane do modelu HTC są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu pod warunkiem, że spełnione są kryteria Testu SPPI. W następstwie powyższego objęty wyceną według zamortyzowanego kosztu zostanie portfel kredytowy Grupy (za wyjątkiem kredytów nie spełniających testu SPPI) oraz dłużne papiery wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (portfel obligacji komunalnych), klasyfikowanych uprzednio (według MSR39) jako „Dostępne do sprzedaży” (AFS), ponieważ instrumenty te co do zasady utrzymywane są przez Grupę do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a transakcje sprzedaży występują sporadycznie.

Mając na uwadze istniejące rozbieżności interpretacyjne, Grupa w chwili obecnej nie podjęła decyzji o zastosowaniu modelu wyceny FVTPL w odniesieniu do kredytów dla których formuła stopy procentowej oparta jest o mnożnik. Kredyty z taką charakterystyką stanowią około 2% portfela należności Grupy i składają się na nie głównie ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym. Grupa szacuje że ewentualny efekt wyceny tych portfeli do wartości godziwej nie miał by istotnego wpływu na sytuację finansową Grupy a zmieniłyby się głównie sposób prezentacji tych kredytów w sprawozdaniu finansowym.

Model Both Held to Collect and for Sale (HTC&FS)

Charakterystyka modelu:

- 1) Integralnymi celami modelu biznesowego są zarówno uzyskanie kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż (w szczególności model spełnia założenia HTC&FS, jeśli jego celem jest zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi bieżącego zapotrzebowania płynnościowego, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych),
- 2) Poziomy sprzedaży są zazwyczaj wyższe niż w modelu HTC.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Zgodnie z MSSF 9 instrumenty przypisane do modelu HTC&FS są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (FVTOCI) pod warunkiem, że warunki umowne tych instrumentów powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału (spełniony jest test SPPI).

Model HTC&FS będzie miał zastosowanie do portfela rządowych papierów wartościowych oraz bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (w szczególności portfel płynnościowy i inwestycyjny) oraz innych papierów dłużnych klasyfikowanych jako „Dostępne do sprzedaży” (AFS) według MSR39 (za wyjątkiem obligacji komunalnych przeklasyfikowanych do portfela HTC). Oznacza to, iż klasyfikacja tych instrumentów nie uległa zmianie po wejściu w życie MSSF 9.

Instrumenty kapitałowe (za wyjątkiem podmiotów powiązanych nie objętych zapisami MSSF9) klasyfikowane są jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL), o ile zgodnie z intencją zarządzających nimi jednostek nie stanowią inwestycji strategicznej, lub według wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach (FVTOCI) w przypadku instrumentów, które nie są utrzymywane w celach handlowych. Decyzja o skorzystaniu z opcji wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach podejmowana jest przez Grupę w dniu początkowego ujęcia danego instrumentu i stanowi desygnację nieodwołalną (nawet w momencie sprzedaży zysk/strata na transakcji nie jest ujmowana w Rachunku Zysków i Strat). Na moment wdrożenia MSSF9 Grupa desygnowała część inwestycji kapitałowych z portfela inwestycji strategicznych co do których nie jest planowana realizacja zysków ze sprzedaży w średnim horyzoncie czasowym do kategorii wyceny według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do pozostałych całkowitych dochodów.

Inne modele

Charakterystyka:

- 1) Model biznesowy nie spełnia założeń modeli HTC oraz HTC&FS.
- 2) Uzyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu odsetek i kapitału nie jest głównym celem modelu biznesowego (nie spełniony test SPPI).

Do tej kategorii należy zaliczyć w szczególności:

- 1) Portfele zarządzane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów, w szczególności „przeznaczone do obrotu”
- 2) Portfele, których wyniki zarządzania oceniane są na podstawie wartości godziwej.

Aktywo finansowe należy uznać za przeznaczone do obrotu, jeśli:

- 1) Zostało nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- 2) W momencie początkowego ujęcia, jest częścią portfela instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, dla których istnieją dowody potwierdzające prawdziwość, że w ostatnim czasie faktycznie generowały krótkoterminowe zyski, lub
- 3) Jest instrumentem pochodnym, z wyłączeniem instrumentów pochodnych wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

Termin „obrotu” oznacza przy tym aktywne i częste zakupy i sprzedaże instrumentów. Cechy te nie stanowią jednak warunku koniecznego, aby zaklasyfikować instrument finansowy jako przeznaczony do obrotu.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Aktywa finansowe utrzymywane w ramach modeli innych niż HTC lub HTC&FS są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL).

Model biznesowy inny niż HTC bądź HTC&FS będzie miał zastosowanie do portfeli następujących aktywów finansowych:

- 1) Instrumenty pochodne,
- 2) Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.

Klasyfikacja tych instrumentów nie uległa zmianie po wejściu w życie MSSF 9 (wycena do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat).

Utrata wartości

Ogólne założenia modelu

Od 1 stycznia 2018 roku MSSF 9 zastąpił obowiązujący zgodnie z postanowieniami MSR 39 model utraty wartości funkcjonujący w oparciu o koncepcję „straty poniesionej”, nowym modelem opartym o koncepcję „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. expected credit loss, dalej: ECL). Bezpośrednią konsekwencją tej zmiany, jest konieczność liczenia odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględniania prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji.

Implementowany model utraty wartości ma zastosowanie do składników aktywów finansowych, zakwalifikowanych zgodnie z postanowieniami MSSF 9, jako aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu lub wg wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zgodnie z MSSF 9, ekspozycje kredytowe klasyfikowane są wg następujących kategorii:

- Koszyk 1 - ekspozycje bez utraty wartości, dla których szacowana jest 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa,
- Koszyk 2 - ekspozycje bez utraty wartości, w przypadku których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka, dla których szacowana jest oczekiwana strata kredytowa w pozostałym okresie życia aktywa finansowego,
- Koszyk 3 - ekspozycje ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości, dla których szacowana jest oczekiwana strata kredytowa w pozostałym okresie życia aktywa finansowego.

Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego

Aktywa w przypadku których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu początkowego ujęcia w bilansie, klasyfikowane są do Koszyka 2. Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dokonywana jest w oparciu o kryteria jakościowe i ilościowe. Do kryteriów jakościowych zalicza się:

- opóźnienia w spłacie powyżej 30 dni - miara back-stop,
- udzielenie udogodnienia klientowi w trudnej sytuacji finansowej,
- nadanie ratingu proceduralnego,
- podjęcie decyzji związanej z redukcją ryzyka, w przypadku klientów korporacyjnych objętych systemem wczesnego ostrzegania,
- zdarzenia wiążące się ze wzrostem ryzyka tzw. „miękkie przesłanki” utraty wartości, zidentyfikowane w ramach analizy indywidualnej, obejmującej klientów indywidualnie istotnych.

Kryterium ilościowe polega na porównaniu wartości dożywotniego PD, wyznaczonej na moment początkowego ujęcia danej ekspozycji w bilansie, do wartości dożywotniego PD wyznaczonej na bieżącą datę raportową. Przekroczenie empirycznie wyznaczonego progu względnej zmiany wartości dożywotniego PD, skutkuje automatycznym przeniesieniem ekspozycji do Koszyka 2. Z kryterium ilościowego wyłączeni są klienci z łącznym zaangażowaniem na poziomie Grupy >10 mln PLN, jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty zależne od Banku.

Uwzględnienie prognoz dotyczących przyszłych warunków ekonomicznych (ang. forward looking information - FLI)

W procesie kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, Grupa wykorzystuje informacje, dotyczące przyszłych zdarzeń makroekonomicznych. Biuro Analiz Makroekonomicznych sporządza trzy scenariusze makroekonomiczne (bazowy, optymistyczny i pesymistyczny) oraz ustala prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prognozy przekładają się bezpośrednio, bądź pośrednio na szacowane wielkości parametrów, ekspozycji oraz względne zmiany dożywotnich wartości PD.

Ujednolicenie definicji default w Grupie

W oparciu o zapisy MSSF 9.5.5.37, z dniem zastosowania nowego Standardu, definicja utraty wartości (impaired) została dostosowana do bardziej konserwatywnej definicji default, wykorzystywanej w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego (w tym metodami IRB). Podstawowa różnica w zapisach obu definicji przed wprowadzeniem zmian związana była z podejściem do kwarantanny dla ekspozycji zrestrukturyzowanych. Podejście stosowane w przypadku definicji default jest bardziej restrykcyjne. Od momentu wdrożenia MSSF 9, Grupa stosuje więc jednolitą definicję niewykonania zobowiązania, zarówno w obszarze kalkulacji kapitału jak i wyznaczania utraty wartości.

Model PD

Model PD, utworzony na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych bazuje na danych empirycznych, dotyczących kształtowania się 12-sto miesięcznych stóp default, które następnie przy pomocy odpowiednich metod statystyczno-ekonometrycznych, wykorzystywane są do szacowania dożywotnych wartości PD (z uwzględnieniem FLI). Przyjęta w tym celu segmentacja na poziomie klienta, jest spójna z segmentacją stosowaną na potrzeby kalkulacji wymogu kapitałowego. Ponadto do kalkulacji PD, Bank wykorzystuje informacje o ratingach z wewnętrznych modeli ratingowych. Wartość parametru PD dla szacowania ECL w horyzoncie 12 miesięcy, odpowiada wartości z modeli IRB (po wyłączeniu narzutów konserwatywności).

Modele LGD

Używane przez Bank w procesie kalkulacji kapitału, modele LGD dla portfela detalicznego, zostały dostosowane do wymagań MSSF 9 w obszarze szacowania utraty wartości. Główne komponenty tych modeli to prawdopodobieństwo uzdrowienia oraz stopa odzysku, szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne. Niezbędne dostosowania do standardu MSSF 9 polegają m.in. na wyłączeniu narzutów konserwatywności, kosztów pośrednich, korekty z tytułu spowolnienia gospodarczego. Ponadto zostały zaimplementowane korekty, pozwalające odzwierciedlić bieżącą sytuację gospodarczą oraz wykorzystujące informacje dotyczące przyszłych zdarzeń makroekonomicznych.

W przypadku portfela korporacyjnego opracowany został zupełnie nowy model LGD w pełni spełniający wymagania nowego standardu. Model opiera się na komponentie określającym odzysk sparametryzowany dla głównych typów zabezpieczeń oraz na komponentie określającym stopę odzysku dla części niezabezpieczonej. Wszystkie parametry zostały wyliczone w oparciu o dane historyczne obejmujące zdyskontowane przepływy realizowane przez jednostkę dochodzenia należności gospodarczych.

Model EaD

Wykorzystywany w Grupie model EaD obejmuje kalkulację takich parametrów jak: średnie wykorzystanie limitu (LU), współczynnik konwersji kredytowej (CCF), współczynnik przedpłat, behawioralny czas życia. Segmentacja bazuje na typie klienta (klient detaliczny, korporacyjny, leasingowy) i produktu (produkty z/bez harmonogramu). Jako korektę FLI wykorzystuje się prognozy dotyczące kształtowania się kursów walutowych.

Wpływ na wielkość odpisów

Zwiększenie kwoty odpisów w wyniku zastosowania MSSF 9 było konsekwencją wielu czynników. Do najważniejszych z nich należą:

- Identyfikacja ekspozycji ze znaczącym wzrostem ryzyka (koszyk 2) oraz związana z tym konieczność szacowania odpisów w horyzoncie dożywotnym.
- Wydłużenie okresu identyfikacji straty (ang. Loss Identification Period - LIP) dla ekspozycji w koszyku 1, do 12 miesięcy. Dotychczas Grupa kalkulowała parametry PD w oparciu o wyznaczony empirycznie LIP, który dla wszystkich obserwowanych segmentów był krótszy niż 12 miesięcy.
- Ujednoczenie definicji niewykonania zobowiązania w Grupie.

Zobowiązania finansowe

MSSF 9 nie wprowadził istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, w stosunku do MSR 39 - zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- 1) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, lub
- 2) pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane w AC).

Ponadto zgodnie z MSSF 9 zobowiązania finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu.

Rachunkowość zabezpieczeń

W oparciu o zapisy MSSF 9 7.2.21 Grupa podjęła decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. Decyzja ta będzie miała zastosowanie do wszystkich relacji zabezpieczających, dla których Grupa stosuje i będzie stosowała rachunkowość zabezpieczeń w przyszłości.

W związku z powyższym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 nie miało wpływu na sytuację finansową Grupy.

Na mocy zapisów MSSF9 Grupa podjęła decyzję o nie przekształcaniu danych porównywalnych na skutek wdrożenia zmian w obszarze klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. W efekcie różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikające z wdrożenia MSSF9 zostały ujęte jako korekta kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2018.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na sytuację finansową Grupy.

AKTYWA

w tysiącach zł	MSR 39 31.12.2017	Kor. 1	Kor. 2	Kor. 3	MSSF 9 01.01.2018
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 080 151	0			2 080 151
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	531 125	0	0	0	531 125
Instrumenty pochodne	192 664	0	0	0	192 664
Instrumenty kapitałowe	102	0	0	0	102
Instrumenty dłużne	338 359	0	0	0	338 359
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	48 864	0	0	48 864
Instrumenty kapitałowe	0	48 864	0	0	48 864
Kredyty i zaliczki	0	0	0	0	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19 066 946	(19 066 946)	0	0	0
Instrumenty kapitałowe	50 091	(50 091)	0	0	0
Instrumenty dłużne	19 016 855	(19 016 855)	0	0	0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	18 970 106	0	24 904	18 995 010
Instrumenty kapitałowe	0	1 227	0	24 904	26 131
Instrumenty dłużne	0	18 968 879	0	0	18 968 879
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	47 665 283	47 976	(291 909)	0	47 421 350
Instrumenty dłużne	0	47 976	0	0	47 976
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	254 205	0	0	0	254 205
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47 411 078	0	(291 909)	0	47 119 169
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	885 880	0	0	0	885 880
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	0	0	0	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe	185 880	0	0	0	185 880
Wartości niematerialne i prawne	79 756	0	0	0	79 756
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	288 178	0	52 887	(4 732)	336 333
Bieżące należności podatkowe	1 625	0	0	0	1 625
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	286 553	0	52 887	(4 732)	334 708
Pozostałe aktywa	338 659	0	0	0	338 659
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	19 557	0	0	0	19 557
Aktywa razem	71 141 415	0	(239 022)	20 172	70 922 565

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

w tysiącach zł	MSR 39 31.12.2017	Kor. 1	Kor. 2	Kor. 3	MSSF 9 01.01.2018
ZOBOWIĄZANIA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	190 111	0	0	0	190 111
Instrumenty pochodne	190 111	0	0	0	190 111
Pozycje krótkie	0	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	61 484 830	0	0	0	61 484 830
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	2 353 131	0	0	0	2 353 131
Zobowiązania wobec klientów	57 273 255	0	0	0	57 273 255
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	1 156 473	0	0	0	1 156 473
Zobowiązania podporządkowane	701 971	0	0	0	701 971
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	176 853	0	0	0	176 853
Rezerwy	67 752	0	23 829	0	91 581
Nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	46 032	0	0	0	46 032
Udzielone zobowiązania i gwarancje	21 720	0	23 829	0	45 549
Zobowiązania podatkowe	26 988	0	0	0	26 988
Bieżące zobowiązania podatkowe	26 988	0	0	0	26 988
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	0
Inne zobowiązania	1 422 282	0	0	0	1 422 282
Zobowiązania razem	63 368 816	0	23 829	0	63 392 645
KAPITAŁ WŁASNY					
Kapitał zakładowy	1 213 117	0	0	0	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	1 147 502	0	0	0	1 147 502
Skumulowane inne całkowite dochody	(34 795)	(5 500)	0	20 172	(20 123)
Zyski zatrzymane	5 446 775	5 500	(262 851)	0	5 189 424
Kapitał własny razem	7 772 599	0	(262 851)	20 172	7 529 920
Zobowiązania i kapitał własny razem	71 141 415	0	(239 022)	20 172	70 922 565

Kor. 1 - zmiana klasyfikacji aktywów finansowych,

Kor. 2 - zmiana wartości stanu odpisów i korekt z tytułu ryzyka kredytowego,

Kor. 3 - wycena akcji i udziałów mniejszościowych.

Wpływ implementacji MSSF 9 na wielkość współczynników kapitałowych

Grupa oszacowała negatywny wpływ implementacji MSSF9 na współczynniki kapitałowe na nie więcej niż 25 p.b.

Grupa podjęła decyzję o zastosowaniu przepisów dotyczących okresu przejściowego zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2395. Grupa poinformowała o tym fakcie odpowiednie Władze Nadzorcze.

3. SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	Nota	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wynik z tytułu odsetek		428 291	393 488
Przychody z tytułu odsetek	1	609 595	576 350
Koszty z tytułu odsetek	2	(181 304)	(182 862)
Wynik z tytułu prowizji		172 504	166 117
Przychody z tytułu prowizji	3	209 202	196 098
Koszty z tytułu opłat i prowizji	4	(36 698)	(29 981)
Przychody z tytułu dywidend		149	285
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	5	3 160	332
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6	17 177	16 655
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy		853	0
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń		(5 429)	(4 072)
Wynik z pozycji wymiany		36 975	40 068
Pozostałe przychody operacyjne		13 733	25 458
Pozostałe koszty operacyjne		(10 986)	(15 466)
Przychody operacyjne		656 427	622 865
Koszty administracyjne	7	(316 822)	(301 331)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	8	(50 787)	(59 501)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		(38)	(230)
Wynik z tytułu modyfikacji		(4 299)	0
Amortyzacja		(13 409)	(13 119)
Koszty operacyjne		(385 355)	(374 181)
Wynik na działalności operacyjnej		271 072	248 684
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		0	0
Podatek bankowy		(52 178)	(47 230)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym		218 894	201 454
Podatek dochodowy	9	(63 618)	(60 956)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		155 276	140 498
W tym przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		155 276	140 498
Udziały niekontrolujące		0	0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		1 213 116 777	1 213 116 777
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		0,13	0,12

SPRAWOZDANIE ZE SKONSOLIDOWANYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wynik finansowy po opodatkowaniu	155 276	140 498
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	57 705	76 330
Efekt wyceny papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	46 393	39 323
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(40)	1 864
Rachunkowość zabezpieczeń	11 352	35 143
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	57 705	76 330
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(10 964)	(14 503)
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	46 741	61 827
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	202 017	202 325
W tym przypadające na:		
Właścicieli jednostki dominującej	202 017	202 325
Udziały niekontrolujące	0	0

SKONSOLIDOWANY BILANS

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	31.03.2018	31.12.2017
Kasa, środki w Banku Centralnym		2 881 456	2 080 151
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10	1 800 461	531 125
Instrumenty pochodne		133 929	192 664
Instrumenty kapitałowe		156	102
Instrumenty dłużne		1 666 376	338 359
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		49 717	0
Instrumenty kapitałowe		49 717	0
Kredyty i zaliczki		0	0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wg stanu na 31 grudnia 2017)	11	18 052 112	19 066 946
Instrumenty kapitałowe		26 093	50 091
Instrumenty dłużne		18 026 019	19 016 855
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	12	48 636 934	47 665 283
Instrumenty dłużne		48 166	0
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		448 155	254 205
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		47 999 657	47 411 078
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		140 956	0
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	13	516 107	885 880
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych		0	0
Rzeczowe aktywa trwałe		183 506	185 880
Wartości niematerialne i prawne		76 007	79 756
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		321 885	288 178
Bieżące należności podatkowe		697	1 625
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15	321 188	286 553
Pozostałe aktywa		470 004	338 659
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		21 094	19 557
Aktywa razem		73 009 283	71 141 415

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

w tysiącach zł	Nota	31.03.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	10	256 708	190 111
Instrumenty pochodne		148 399	190 111
Pozycje krótkie		108 309	0
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		63 329 416	61 484 830
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	16	1 981 886	2 353 131
Zobowiązania wobec klientów	17	59 473 880	57 273 255
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		0	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	18	1 164 585	1 156 473
Zobowiązania podporządkowane		709 065	701 971
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	13	193 014	176 853
Rezerwy	19	103 718	67 752
Nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe		56 061	46 032
Udzielone zobowiązania i gwarancje		47 657	21 720
Zobowiązania podatkowe		43 845	26 988
Bieżące zobowiązania podatkowe		43 845	26 988
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15	0	0
Inne zobowiązania		1 350 645	1 422 282
Zobowiązania razem		65 277 346	63 368 816
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy		1 213 117	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 502	1 147 502
Skumulowane inne całkowite dochody		26 618	(34 795)
Zyski zatrzymane		5 344 700	5 446 775
Kapitał własny razem		7 731 937	7 772 599
Zobowiązania i kapitał własny razem		73 009 283	71 141 415
Wartość księgową		7 731 937	7 772 599
Liczba akcji		1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgową na jedną akcję (w zł)		6,37	6,41

ZESTAWIENIE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

01.01.2018 - 31.03.2018 w tysiącach zł	Razem skonsolidowany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na 31.12.2017	7 772 599	1 213 117	1 147 502	(34 795)	863 313	4 583 462
korekta bilansu otwarcia z tytułu wdrożenia MSSF9	(242 679)	0	0	14 672	(257 351)	0
Kapitał własny na 01.01.2018	7 529 920	1 213 117	1 147 502	(20 123)	605 962	4 583 462
Całkowite dochody za I kwartał 2018 (netto)	202 017	0	0	46 741	155 276	0
wynik finansowy	155 276	0	0	0	155 276	0
wycena papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	37 578	0	0	37 578	0	0
wycena papierów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(32)	0	0	(32)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	9 195	0	0	9 195	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(695 290)	695 290
Kapitał własny na koniec okresu	7 731 937	1 213 117	1 147 502	26 618	65 948	5 278 752
01.01.2017 - 31.12.2017 w tysiącach zł	Razem skonsolidowany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 941 205	1 213 117	1 147 502	(184 962)	851 770	3 913 778
Całkowite dochody za rok 2017 (netto)	831 394	0	0	150 167	681 227	0
wynik finansowy	681 227	0	0	0	681 227	0
wycena papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	90 754	0	0	90 754	0	0
wycena papierów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	4 241	0	0	4 241	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	56 844	0	0	56 844	0	0
zyski / straty aktuarialne	(1 672)	0	0	(1 672)	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(669 684)	669 684
Kapitał własny na koniec okresu	7 772 599	1 213 117	1 147 502	(34 795)	863 313	4 583 462
01.01.2017 - 31.03.2017 w tysiącach zł	Razem skonsolidowany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 941 205	1 213 117	1 147 502	(184 962)	851 770	3 913 778
Całkowite dochody za I kwartał 2017 (netto)	202 325	0	0	61 827	140 498	0
wynik finansowy	140 498	0	0	0	140 498	0
wycena papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 851	0	0	31 851	0	0
wycena papierów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 510	0	0	1 510	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	28 466	0	0	28 466	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(669 786)	669 786
Kapitał własny na koniec okresu	7 143 530	1 213 117	1 147 502	(123 135)	322 482	4 583 564

SKONSOLIDOWANE PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Zysk (strata) po opodatkowaniu	155 276	140 498
Korekty razem:	(136 337)	158 547
Zysk/strata udziałowców niekontrolujących	0	0
Zysk/ strata z akcji (udziałów) w podmiotach podporządkowanych	0	0
Amortyzacja	13 409	13 119
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	8 087	(71 120)
Przychody z tytułu dywidend	(149)	(285)
Rezerwy	12 137	(2 841)
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	(5 132)	(8 104)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(873 861)	(228 191)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(5 391)	612 122
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(881 719)	27 522
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	(140 956)	(37 743)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	82 758	(718 934)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(378 882)	175 311
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	2 200 625	499 944
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 112	7 803
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	64 335	65 869
Podatek dochodowy zapłacony	(43 305)	(67 893)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(203 671)	(111 576)
Pozostałe pozycje	7 266	3 544
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	18 939	299 045

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wpływy z działalności inwestycyjnej	3 094	9 361
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	2 945	9 076
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	149	285
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(2 284 621)	(1 867 916)
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(8 431)	(7 873)
Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	(2 276 190)	(1 860 043)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 281 527)	(1 858 555)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(450)	(500 331)
Splata kredytów długoterminowych	0	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	(499 853)
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(450)	(478)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(450)	(500 331)

D. Zmiana stanu środków pieniężnych netto (A + B + C)	(2 263 038)	(2 059 841)
E. Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	8 408 252	5 381 982
F. Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego (D+E)	6 145 214	3 322 141

4. NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH

Nota (1) Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze obejmujące:

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Środki w banku centralnym	2 589	6 492
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	537	151
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	444 680	406 659
Transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	939	1 895
Instrumenty pochodne zabezpieczające	67 934	77 787
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (dłużne papiery wartościowe)	4 216	2 077
Inwestycyjne papiery wartościowe	88 700	81 289
Razem:	609 595	576 350

Przychody odsetkowe za I kwartał roku 2018 zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 13 146 tys. zł (odpowiednio dla danych porównywalnych za I kwartał 2017 kwota tych odsetek wynosiła 12 926 tys. zł). Niniejsze przychody odsetkowe obliczane są w oparciu o kwoty zaangażowania netto uwzględniające dokonane odpisy z tytułu utraty wartości.

Nota (2) Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty obejmujące:

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Depozyty bankowe	(3 816)	(4 440)
Kredyty i pożyczki od banków i innych instytucji monetarnych	(2 497)	(1 953)
Transakcje z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(2 117)	(4 225)
Zobowiązania wobec klientów	(158 741)	(160 720)
Zobowiązania podporządkowane	(7 094)	(2 958)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(6 969)	(8 467)
Inne	(70)	(99)
Razem:	(181 304)	(182 862)

Nota (3) Przychody z tytułu prowizji

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Prowizje za prowadzenie rachunków	20 547	19 682
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	18 594	13 952
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	41 547	38 715
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	3 810	3 640
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	40 386	38 042
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	29 978	24 736
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	17 636	23 562
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	4 884	5 847
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	24 013	21 030
Pozostałe prowizje	7 807	6 892
Razem:	209 202	196 098

Nota (4) Koszty z tytułu prowizji

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Prowizje za prowadzenie rachunków	(389)	(328)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(1 189)	(680)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(6 925)	(4 081)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(20 515)	(17 380)
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	(905)	(1 054)
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	(2 635)	(2 238)
Pozostałe prowizje	(4 140)	(4 220)
Razem:	(36 698)	(29 981)

Nota (5) Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Operacje instrumentami dłużnymi	3 160	331
Operacje instrumentami kapitałowymi i jednostkami uczestnictwa	0	1
Razem:	3 160	332

Nota (6) Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Operacje papierami wartościowymi	7 307	159
Operacje instrumentami pochodnymi	10 212	16 741
Koszty operacji finansowych	(342)	(245)
Razem:	17 177	16 655

Nota (7) Koszty administracyjne

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Koszty pracownicze	(157 699)	(145 054)
Wynagrodzenia	(128 607)	(118 542)
Narzuty na wynagrodzenia	(23 371)	(21 343)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(5 721)	(5 169)
rezerwy na odprawy emerytalne	(892)	(480)
rezerwy na niewykorzystane urlopy	13	(6)
pozostałe	(4 842)	(4 683)
Pozostałe koszty administracyjne	(159 123)	(156 277)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(7 583)	(6 089)
Koszty informatyki i łączności	(20 701)	(18 972)
Koszty wynajmu	(36 375)	(40 960)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(6 590)	(6 213)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(4 652)	(4 360)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(4 641)	(5 139)
Podatki i opłaty różne	(5 092)	(4 098)
Koszty KIR	(1 294)	(1 155)
Koszty PFRON	(1 126)	(1 393)
Koszty BFG	(54 704)	(57 069)
Koszty Nadzoru Finansowego	(1 337)	(1 257)
Pozostałe	(15 028)	(9 572)
Razem:	(316 822)	(301 331)

Począwszy od 1 stycznia 2018 Grupa zmieniła sposób w jaki prezentowana jest w rachunku zysków i strat opłata na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków pobierana przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Niniejsza składka uprzednio była prezentowana w pozostałych kosztach operacyjnych, podczas gdy od 2018 roku opłata ta jest ujmowana jako składowa pozostałych kosztów administracyjnych (łącznie z opłatami na fundusz gwarancyjny BFG). Dane porównawcze za I kwartał 2017 zostały odpowiednio skorygowane.

Rozpoznana w I kwartale 2018 roku opłata na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków wyniosła 37,7 miliona złotych i stanowi szacunek Banku jako że ostateczna wartość składki nie została jeszcze ogłoszona przez BFG.

Nota (8) Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(48 679)	(61 521)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(314 950)	(211 578)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	265 124	149 764
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	1 147	293
Sprzedaż wierzytelności	0	0
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	(18)	30
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	(18)	0
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	0	30
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(2 090)	1 990
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(19 223)	(9 215)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	17 133	11 205
Razem:	(50 787)	(59 501)

Nota (9a) Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Bieżący podatek	(59 715)	(80 268)
Podatek odroczony:	(3 903)	19 312
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	(4 122)	19 289
Powstanie / (Wykorzystanie) straty podatkowej	219	23
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat:	(63 618)	(60 956)

Nota (9b) Efektywna stawka podatkowa

	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wynik finansowy brutto	218 894	201 454
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(41 590)	(38 276)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	(22 028)	(22 680)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	8	(16)
Przychody z tytułu dywidend	0	(23)
Rozwiązanie pozostałych rezerw	8	7
Pozostałe	0	0
Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	(22 036)	(22 664)
Strata na zbyciu wierzytelności	0	0
Składka PFRON	(214)	(266)
Składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(10 394)	(10 843)
Podatek bankowy	(9 914)	(8 974)
Koszty rezerw na należności faktoringowe	(224)	(1 166)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	243	(701)
Koszty postępowań sądowych i spraw spornych	(583)	(96)
Koszty amortyzacji i ubezpieczeń samochodów osobowych w części przekraczającej 20.000 Euro	(151)	(326)
Pozostałe	(799)	(292)
Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(63 618)	(60 956)
Efektywna stawka podatkowa	29,06%	30,26%

Nota (9c) Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	31.03.2018	31.12.2017
Wycena papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(25 544)	(13 296)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	18 828	20 985
Zyski / (straty) aktuarialne	473	473
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	(6 243)	8 162

Począwszy od 1 stycznia 2011 r. Bank utworzył łącznie z jednostką zależną - spółką Millennium Services Sp. z o.o., Podatkową Grupę Kapitałową (PGK). PGK jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej istotą jest skupienie dwóch lub więcej podmiotów powiązanych kapitałowo pod postacią jednego podatnika podatku dochodowego od osób prawnych. Utworzenie PGK nie prowadzi do powstania nowego podmiotu, a konsolidacja dokonuje się wyłącznie na poziomie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych. Zawiązanie PGK ma na celu zwiększenie efektywności zarządzania w obszarze podatkowym w ramach Grupy Kapitałowej Banku oraz ograniczenie ryzyk wynikających z obowiązków w zakresie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych, poprzez centralizację kompetencji wynikającą z przeniesienia na jeden podmiot (Bank) obowiązków w zakresie obliczania i wpłacania podatku.

Od 1 stycznia 2017 r. funkcjonuje nowa PGK Banku składająca się z: Banku Millennium S.A (podmiot dominujący), Millennium Service Sp. z o.o. oraz Millennium Goodie Sp. z o.o. Niniejsza PGK została utworzona na okres trzech lat: od 1 stycznia 2017 - 31 grudnia 2019.

Postępowania kontrolne Urzędu Kontroli Skarbowej w Banku Millennium S.A.

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2014 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej (UKS) wszczął postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia i wpłacenia podatku CIT za 2010 rok. W wyniku przeprowadzonego postępowania wydał w dniu 19 grudnia 2016 r. decyzję, w której zwiększył podatek należny o kwotę 1,7 mln PLN. W dniu 3 stycznia 2017 r. wniesione zostało odwołanie od wydanej decyzji do organu II instancji. W konsekwencji odwołania w dniu 19 maja 2017 roku Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie, w wydanej decyzji uchylił w całości decyzję organu I instancji i przekazał do ponownego rozpatrzenia przez ten organ. Postanowieniem Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie (dawny UKS) z dnia 27 lutego 2018 r. termin zakończenia postępowania kontrolnego został wyznaczony na 7 maja 2018 r.

W ramach prowadzonego postępowania kontrolnego UKS postanowieniem z dnia 24 listopada 2016 r. Dyrektor UKS wskazał na możliwość złożenia korekty w zakresie postępowania kontrolnego, uprzednio złożonej deklaracji podatkowej. Bank korzystając z tej możliwości w dniu 1 grudnia 2016 r. złożył korektę CIT-8 za rok 2010 wraz z wyjaśnieniami przyczyn korekty, zawierając w treści wniosek o stwierdzenie nadpłaty. Decyzją z dnia 1 marca 2017 r. Naczelnik II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego umorzył postępowanie w sprawie nadpłaty podatku, stwierdzając, że korekta deklaracji była skuteczna, ale została wyeliminowana z obrotu prawnego decyzją Dyrektora UKS z dnia 19 grudnia 2016 r. W dniu 13 marca 2017 r. Bank odwołał się od tej decyzji do organu II instancji, który w dniu 19 czerwca 2017 r. wydał decyzję utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję. W dniu 19 lipca 2017 r. Bank wniósł skargę na tę decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Nota (10a) Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	31.03.2018	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe	1 666 376	338 359
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 666 376	338 351
a) bony	0	0
b) obligacje	1 666 376	338 351
Pozostałe papiery wartościowe	6	8
a) notowane	6	8
b) nienotowane	0	0
Instrumenty kapitałowe	156	102
Kwotowane na aktywnym rynku	156	102
a) podmiotów finansowych	0	0
b) podmiotów niefinansowych	156	102
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	6 923	7 784
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	127 006	184 880
Razem:	1 800 461	531 125

Nota (10b) Aktywa i Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Pozycje krótkie wg stanu na 31.03.2018

	Wartości godziwe		
	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(2 231)	52 865	55 096
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(2 231)	52 865	55 096
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	0	0
2. Walutowe instrumenty pochodne	(17 894)	32 590	50 484
Kontrakty walutowe	(2 167)	8 529	10 696
Swapy walutowe	(9 546)	22 764	32 310
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	(6 181)	1 297	7 478
Opcje walutowe	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(29 223)	5 039	34 262
Opcje wbudowane w depozyty	(28 037)	0	28 037
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	(1 186)	5 039	6 225
4. Opcje na indeksy	34 646	36 512	1 866
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, razem:	(14 702)	127 006	141 708
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej		6 923	6 691
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych			108 309

Nota (10c) Aktywa i Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Pozycje krótkie wg stanu na 31.12.2017

	Wartości godziwe		
	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(983)	78 219	79 202
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(983)	78 219	79 202
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	0	0
2. Walutowe instrumenty pochodne	2 346	61 515	59 169
Kontrakty walutowe	(4 263)	18 777	23 040
Swapy walutowe	12 523	40 856	28 333
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	(5 914)	1 882	7 796
Opcje walutowe	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(42 231)	7	42 238
Opcje wbudowane w depozyty	(36 306)	0	36 306
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	(5 925)	7	5 932
4. Opcje na indeksy	43 159	45 139	1 980
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, razem:	2 291	184 880	182 589
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej		7 784	7 522
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych			0

Nota (11) Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.03.2018	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe	18 026 019	19 016 855
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	15 053 801	12 810 462
a) bony	0	0
b) obligacje	15 053 801	12 810 462
Papiery wartościowe banku centralnego	2 889 638	6 077 287
a) bony	2 889 638	6 077 287
b) obligacje	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	82 580	129 106
a) notowane	82 580	81 130
b) nienotowane	0	47 976
Udziały i akcje w innych jednostkach	26 093	50 091
Inne instrumenty finansowe	0	0
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:	18 052 112	19 066 946

Nota (12) Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu wg stanu na 31.03.2018

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	48 187	0	0	(21)	0	0	48 166
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	448 155	0	0	0	0	0	448 155
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	43 852 430	3 556 939	2 424 373	(219 518)	(213 208)	(1 401 359)	47 999 657
- Przedsiębiorstwa	13 221 982	2 030 484	802 464	(146 695)	(87 095)	(460 675)	15 360 465
- Osoby prywatne	30 373 765	1 525 003	1 621 909	(72 505)	(126 111)	(940 684)	32 381 377
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	256 683	1 452	0	(318)	(2)	0	257 815
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	140 956	0	0	0	0	0	140 956

Mając na uwadze istniejące rozbieżności interpretacyjne, Grupa w chwili obecnej nie podjęła decyzji o zastosowaniu modelu wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w odniesieniu do kredytów dla których formuła stopy procentowej oparta jest o mnożnik. Kredyty z taką charakterystyką stanowią około 2% portfela należności Grupy i składają się na nie ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym. Grupa szacuje że ewentualny efekt wyceny tych portfeli do wartości godziwej nie miał by istotnego wpływu na sytuację finansową Grupy a zmieniłby się głównie sposób prezentacji tych kredytów w sprawozdaniu finansowym.

Nota (12a) Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym

	31.03.2018	31.12.2017
Rachunki bieżące	169 034	136 853
Lokaty udzielone	277 017	115 174
Odsetki	2 104	2 178
Razem należności brutto	448 155	254 205
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	0	0
Razem należności netto	448 155	254 205

Nota (12b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.03.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki udzielone	42 646 644	41 850 883
- podmiotom gospodarczym	9 842 927	9 610 098
- klientom indywidualnym	32 550 316	31 977 162
- jednostkom budżetowym	253 401	263 623
Należności z tytułu kart płatniczych	763 822	763 964
- od podmiotów gospodarczych	22 051	20 770
- od klientów indywidualnych	741 771	743 194
Skupione wierzytelności	239 508	259 373
- podmiotów gospodarczych	235 746	255 342
- jednostek budżetowych	3 762	4 031
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	10 165	10 893
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	5 896	5 590
Należności z tytułu leasingu finansowego	5 897 577	5 741 101
Inne	4 380	5 028
Odsetki	265 750	271 474
Razem brutto:	49 833 742	48 908 306
Odpisy aktualizujące wartość należności	(1 834 085)	(1 497 228)
Razem netto:	47 999 657	47 411 078

Nota (12c) Jakość portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	31.03.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	49 833 742	48 908 306
- z rozpoznaną utratą wartości	2 424 373	2 232 666
- bez rozpoznanej utraty wartości	47 409 369	46 675 640
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 834 085)	(1 497 228)
- na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 401 359)	(1 315 256)
- na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	(432 726)	(181 972)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	47 999 657	47 411 078

Nota (12d) Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według metody szacunku utraty wartości

	31.03.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	49 833 742	48 908 306
- wyceniane indywidualnie	759 298	721 524
- wyceniane portfelowo	49 074 444	48 186 782
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 834 085)	(1 497 228)
- utworzony na bazie analizy indywidualnej	(390 817)	(410 445)
- utworzony na bazie analizy kolektywnej	(1 443 268)	(1 086 783)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	47 999 657	47 411 078

Nota (12e) Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według rodzaju klientów

	31.03.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	49 833 742	48 908 306
- korporacyjnym	16 313 065	15 955 226
- indywidualnym	33 520 677	32 953 080
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 834 085)	(1 497 228)
- utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(694 785)	(556 972)
- utworzony na należności od klientów indywidualnych	(1 139 300)	(940 256)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	47 999 657	47 411 078

Nota (12f) Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	01.01.2018 - 31.03.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Stan na początek okresu	1 497 228	1 364 913
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	411 223	0
Skorygowany stan na początek okresu	1 908 451	1 364 913
Zmiana w wartości rezerw:	(74 366)	132 315
Odpisy dokonane w okresie	314 950	627 978
Wartości spisane w ciężar odpisów	(133 015)	(105 093)
Odwrócenie odpisów w okresie	(265 124)	(365 600)
Sprzedaż wierzytelności	0	(5 897)
Utworzenie KOIM (*)	7 265	0
Zmiana z tytułu różnic kursowych	1 459	(19 073)
Inne	99	0
Stan na koniec okresu:	1 834 085	1 497 228

(*) Zgodnie z MSSF9 Grupa nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Nota (13) Rachunkowość zabezpieczeń

Na dzień 31.03.2018 Grupa stosowała rachunkowość zabezpieczeń do poniższych relacji:

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmiennooprocentowych walutowych kredytów hipotecznych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych dla części okresu - w horyzoncie czasowym trwania transakcji zabezpieczających - z tytułu zmiennooprocentowych kredytów w walucie obcej poprzez zamianę przepływów odsetkowych w walucie obcej na przepływy złotowe.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złotowe kredyty hipoteczne. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych.	Przepływy pieniężne wynikające z portfela złotych kredytów hipotecznych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje FX Swap	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki od instrumentów zabezpieczających (rozliczone punkty swapowe) prezentowane są w marży odsetkowej.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złotowe stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje CIRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym; wycena instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych z tytułu różnic kursowych ujmowana jest jako Wynik z pozycji wymiany.

Nota (13a) Rachunkowość zabezpieczeń wg stanu na 31.03.2018

	Wartości godziwe		
	Razem	Aktywa	Pasywa
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym			
Kontrakty CIRS	313 907	505 623	191 716
Kontrakty IRS	7 423	7 423	0
Kontrakty FXS	1 763	3 061	1 298
Razem:	323 093	516 107	193 014

Wg stanu na 31.03.2018 r. nie wystąpiły czynne relacje zabezpieczające wartość godziwą.

Nota (13b) Rachunkowość zabezpieczeń wg stanu na 31.12.2017

	Wartości godziwe		
	Razem	Aktywa	Pasywa
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym			
Kontrakty CIRS	648 435	825 280	176 845
Kontrakty IRS	8 393	8 401	8
Kontrakty FXS	52 199	52 199	0
Razem:	709 027	885 880	176 853

Wg stanu na 31.12.2017 r. nie wystąpiły czynne relacje zabezpieczające wartość godziwą.

Nota (14) Odpisy z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	aktywa trwałe do zbycia	inne aktywa
Stan na 01.01.2018	5 963	8 754	3 988	136	7 944
- Utworzenie odpisów	18	0	0	0	1 244
- Odwrócenie odpisów	0	0	0	0	(1 206)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(11)
- Sprzedaż aktywów	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2018	5 981	8 754	3 988	136	7 971

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	aktywa trwałe do zbycia	inne aktywa
Stan na 01.01.2017	7 142	9 808	3 988	136	7 145
- Utworzenie odpisów	0	358	0	0	3 795
- Odwrócenie odpisów	(1 016)	(1 412)	0	0	(2 596)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(400)
- Sprzedaż aktywów	(163)	0	0	0	0
Stan na 31.12.2017	5 963	8 754	3 988	136	7 944

Nota (15) Aktywa / Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.03.2018			31.12.2017		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	75 080	(2 966)	72 114	73 799	(4 973)	68 826
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	8 028	(29 318)	(21 290)	7 182	(29 383)	(22 201)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	10 497	(20 489)	(9 992)	16 766	(28 537)	(11 771)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	33 229	(34 612)	(1 383)	26 513	(33 114)	(6 601)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	6	(49 644)	(49 638)	7	(28 471)	(28 464)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	83 742	(1 498)	82 244	82 892	(1 514)	81 378
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	220 692	0	220 692	163 093	0	163 093
Świadczenia pracownicze	15 557	0	15 557	15 420	0	15 420
Rezerwy na koszty	19 675	0	19 675	19 214	0	19 214
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	19 306	(25 549)	(6 243)	21 463	(13 301)	8 162
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	606	0	606	387	0	387
Pozostałe	(260)	(894)	(1 154)	(14)	(876)	(890)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	486 158	(164 970)	321 188	426 722	(140 169)	286 553

Nota (16) Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych

	31.03.2018	31.12.2017
W rachunku bieżącym	125 519	97 235
Depozyty terminowe	883 936	1 293 678
Otrzymane kredyty i pożyczki	969 162	961 079
Odsetki	3 269	1 139
Razem:	1 981 886	2 353 131

Nota (17) Zobowiązania wobec klientów wg struktury rodzajowej

	31.03.2018	31.12.2017
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	43 146 054	40 343 597
Rachunki bieżące	28 166 089	25 108 948
Depozyty terminowe	14 818 264	14 993 961
Inne	93 387	176 728
Naliczone odsetki	68 314	63 960
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	14 084 661	14 363 117
Rachunki bieżące	6 468 131	6 710 128
Depozyty terminowe	7 427 783	7 354 951
Inne	171 262	284 150
Naliczone odsetki	17 485	13 888
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 243 165	2 566 541
Rachunki bieżące	1 106 117	1 185 444
Depozyty terminowe	1 126 621	1 346 597
Inne	8 189	32 331
Naliczone odsetki	2 238	2 169
Razem:	59 473 880	57 273 255

Nota (18) Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	01.01.2018 - 31.03.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Stan na początek okresu	1 156 473	1 313 836
Zwiększenia, z tytułu:	72 474	754 779
- emisja obligacji Banku	132	329 434
- emisja obligacji Millennium Leasing	51 500	343 200
- emisja bankowych papierów wartościowych	13 872	52 468
- naliczenie odsetek	6 970	29 677
Zmniejszenia, z tytułu:	(64 362)	(912 142)
- wykup obligacji Banku	0	(529 076)
- wykup obligacji Millennium Leasing	(43 000)	(266 900)
- wykup bankowych papierów wartościowych	(18 628)	(84 318)
- wypłata odsetek	(2 734)	(31 848)
Stan na koniec okresu	1 164 585	1 156 473

Nota (19) Rezerwy

	01.01.2018 - 31.03.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe		
Stan na początek okresu	46 032	24 782
Utworzenie rezerw	998	23 236
Rozwiązanie rezerw	(44)	(1 233)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(3 083)	(753)
Inne / reklasyfikacja	12 158	0
Stan na koniec okresu	56 061	46 032
Udzielone zobowiązania i gwarancje		
Stan na początek okresu	21 720	24 633
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	23 829	0
Skorygowany stan na początek okresu	45 549	24 633
Utworzenie rezerw	19 223	13 771
Rozwiązanie rezerw	(17 133)	(16 577)
Różnice kursowe	18	(107)
Stan na koniec okresu	47 657	21 720
Razem:	103 718	67 752

5. ZMIANY W PROCESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Zarządzanie ryzykiem odgrywa kluczową rolę w strategii zrównoważonego i stabilnego rozwoju Grupy Banku Millennium, służąc optymalizacji proporcji pomiędzy ryzykiem i zwrotem w ramach różnych linii biznesowych, jak również utrzymaniu adekwatnego profilu ryzyka w zakresie kapitału i płynności.

Ryzyko kredytowe

W I kwartale 2018 roku w segmencie detalicznym Grupa Banku Millennium kontynuowała proces optymalizacji metodologii, narzędzi i procesów zarządzania ryzykiem kredytowym w segmencie detalicznym. Uwagę skupiono na analizie skuteczności stosowanych rozwiązań w zakresie metodologii oceny zdolności kredytowej. W szczególności potwierdzono efektywność algorytmów wyznaczania maksymalnej wartości parametru DTI (ang. Debt to Income) w zakresie kredytów konsumpcyjnych i kredytów hipotecznych oraz podjęto decyzję w zakresie sposobów dalszego ograniczenia ryzyka kredytowego z jego wykorzystaniem. Ponadto pozytywnie zweryfikowano zmiany wdrożone pilotażowo do zasad kompetencji kredytowych oraz podjęto decyzję o wdrożeniu ich w standardowy postępowania. Zmiany w tym zakresie pozwoliły usprawnić proces kredytowy.

W segmencie korporacyjnym Grupa koncentrowała się na działaniach mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów kredytowych, w szczególności w zakresie stosowanych formularzy oraz wymogów dokumentacyjnych. Podobnie jak w poprzednich okresach kontynuowano prace nad doskonaleniem narzędzi informatycznych wspierających te procesy.

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom oraz podstawowe wskaźniki portfela kredytowego przedstawiają się następująco:

	31.03.2018		31.12.2017	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	45 924 748	448 155	45 178 599	254 205
Przeterminowane(*), bez rozpoznanej utraty wartości	1 484 621	0	1 497 041	0
Łącznie bez rozpoznanej utraty wartości	47 409 369	448 155	46 675 640	254 205
Z rozpoznąą utratą wartości	2 424 373	0	2 232 666	0
Razem brutto	49 833 742	448 155	48 908 306	254 205
Odpisy z tytułu utraty wartości łącznie	(1 834 085)	0	(1 497 228)	0
Razem netto	47 999 657	448 155	47 411 078	254 205
Kredyty z rozpoznąą utratą wartości / kredyty ogółem	4,86%	0,00%	4,57%	0,00%

(*) Należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii.

Ryzyko rynkowe

Główną miarą, stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyk rynkowych jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać na portfelu w określonym czasie (10-dniowy okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (99% poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku. Pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka rynkowego odbywa się codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami. Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

W I kwartale 2018 roku limity ograniczające ryzyko rynkowe nie uległy zmianie.

Wskaźniki VaR dla Grupy, czyli łącznie dla Księgi Handlowej oraz Księgi Bankowej, pozostawały w analizowanym okresie średnio na poziomie ok. 18,8 mln PLN (9% limitu). Podobnie, ekspozycja na ryzyko rynkowe wynosiła ok. 18,8 mln PLN (9% limitu) na koniec marca 2018 roku. Ekspozycje na ryzyko rynkowe w ujęciu VaR w Grupie w III kwartale 2018 roku, w podziale na typy ryzyka, przedstawiono w poniżej tabeli (tys. PLN).

Miary VaR dla ryzyka rynkowego

	31.03.2018		VaR (1Q 2018)			31.12.2017	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Ryzyko całkowite	18 827	9%	18 765	22 897	16 706	17 540	8%
Ryzyko ogólne	16 957	8%	16 837	20 792	14 842	15 666	7%
VaR stopy procentowej	16 961	8%	16 853	20 850	14 902	15 651	7%
Ryzyko kursowe	49	0%	214	3 353	12	97	1%
Efekt dywersyfikacji	0,3%					0,5%	
Ryzyko szczególne	1 870	1%	1 928	2 871	1 863	1 874	1%

W I kwartale 2018 roku całkowite limity ryzyka rynkowego w ujęciu VaR nie były przekraczane - zarówno dla całej Grupy, jak i dla Księgi Bankowej i Księgi Handlowej z osobna.

Otwarte pozycje stanowią głównie instrumenty na stopę procentową oraz instrumenty walutowe. Zgodnie ze Strategią Ryzyka przyjętą w Banku, otwarte pozycje walutowe w Banku są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Banku system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są jedynie w Księdze Handlowej. W I kwartale 2018 roku całkowita pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała znacznie poniżej obowiązujących limitów maksymalnych.

Oprócz wyżej wspomnianych ograniczeń ryzyka rynkowego, w Grupie obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej Grupy. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji.

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stopy procentowej. W celu zarządzania tym ryzykiem, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest aktywnie zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- Bank stosuje naturalne zabezpieczenie pomiędzy kredytami i depozytami, jak również obligacjami o stałej stopie procentowej i instrumentami pochodnymi, do zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku odsetkowego netto.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na wynik odsetkowy netto Grupy, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obydwu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo na bazie miesięcznej miary oparte zarówno o zyski, jak i na bazie kwartalnej o wartość ekonomiczną, w szczególności:

- wpływ na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy w wyniku jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych w dół/górę.
- wartość ekonomiczną kapitału, która mierzy teoretyczną zmianę wartości bieżącej netto wszystkich pozycji Grupy na skutek szokowych zmian w równoległym przesunięciu rynkowej krzywej dochodowości w dół/górę. Tym samym, wyniki wskazują na wrażliwość wartości ekonomicznej Grupy na skutek zmian stóp procentowych,

W I kwartale 2018 r., wyniki powyższych analiz w Księdze Bankowej pozostawały w ramach ustalonych wewnętrznie limitów.

Ryzyko płynności

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności odbywa się codziennie z użyciem zarówno miar określonych przez organy nadzorcze jak i wskaźników wewnętrznych, dla których zostały ustalone limity. W I kwartale 2018 Grupa wykazała się dobrą pozycją płynnościową. Wszystkie nadzorcze oraz wewnętrzne wskaźniki płynności pozostawały znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR), Grupa wyznacza wymóg pokrycia płynności (LCR). Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, który obowiązuje w 2018 roku, został spełniony przez Grupę. LCR dla Grupy osiągnął poziom 174% na koniec grudnia 2018 roku (153% na koniec grudnia 2017 roku). Wewnętrznie wskaźnik LCR szacowany jest codziennie i raportowany z pozostałymi wewnętrznymi miarami płynności do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę ryzyka płynności w Grupie na bazie dziennej.

W I kwartale 2018 roku Grupa konsekwentnie utrzymywała wskaźnik kredyty/depozyty na poziomie znacznie poniżej 100%. Wskaźnik ten, z uwzględnieniem emisji własnych dla Klientów detalicznych oraz transakcji z przyrzeczeniem odkupu z Klientami, wynosił 80% na koniec września 2018 roku (83% na koniec grudnia 2017). Grupa kontynuowała politykę inwestowania nadwyżki płynności głównie w portfel aktywów płynnych, w szczególności w polskie papiery wartościowe o niskim ryzyku szczególnym (Polskie, skarbowe papiery wartościowe, bony skarbowe i pieniężne NBP), których udział w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec marca 2018 roku ok. 99%. W ciągu 2018 roku, portfel ten nieznacznie wzrósł z 19,2 miliardów na koniec grudnia 2017 roku (27% aktywów ogółem) do 19,6 miliardów PLN na koniec marca 2018 roku (27% aktywów ogółem). Aktywa te charakteryzują się wysokim poziomem płynności oraz mogą być w łatwy sposób wykorzystane jako zabezpieczenie bądź sprzedane bez znacznej utraty ich wartości. Portfel ten, uzupełniony gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego, traktowany jako zapas płynności Grupy, który pozwoli przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

Głównym źródłem finansowania pozostaje baza depozytowa, czyli duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również pożyczki średnioterminowe, dług podporządkowany oraz emisja obligacji własnych.

Poziom koncentracji depozytów jest monitorowany na bieżąco i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w I kwartale 2018 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Grupa utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych jak opisano powyżej.

Grupa zapewnia płynność w walutach obcych poprzez pożyczki bilateralne denominowane w walucie obcej, dług podporządkowany oraz transakcje swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja PLN), Bank zobligowany jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja PLN) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahenta.

Grupa uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, (w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych), analizuje jej wpływ na ryzyko płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności strukturalnej przeprowadza się przynajmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Banku, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności oraz przyczynić się do przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych. Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności, który podlega aktualizacji oraz testowaniu przynajmniej raz w roku celem zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny.

Ryzyko operacyjne

Pierwszy kwartał 2018 roku był kolejnym okresem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w zakresie sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe.

Wdrożony przez Grupę Banku Millennium model zarządzania ryzykiem operacyjnym, podlega regularnym przeglądom i akceptacji na poziomie Zarządu Banku.

Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, kontroli/ograniczania i raportowania poprzez wzajemnie uzupełniające się działania.

W pierwszym kwartale 2018 roku w Grupie były kontynuowane działania zmierzające do ciągłego doskonalenia przebiegu procesów biznesowych w kontekście optymalizowania narażenia na ryzyko operacyjne poprzez działania prewencyjne zmniejszające częstotliwość, a także działania podjęte w celu zmniejszenia wpływu finansowego strat.

Zarządzanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując ten cel, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko.

W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF w listopadzie i grudniu 2017 roku w wysokości 5,53 p.p. (dla Banku) i 5,41 p.p. (dla Grupy) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 4,15 p.p. (Bank) i 4,06 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika Tier1 oraz 3,10 p.p. (Bank) i 3,03 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika CET1³;

³ Zalecenie to zastępuje poprzednie zalecenie z 2016 r.: na poziomie 3,09 p.p. (Bank) i 3,05 p.p. (Grupa) dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), 2,29 p.p. dla Grupy dla Wskaźnika Tier 1 oraz 1,73 p.p. dla Banku i 1,71 p.p. dla Grupy dla Wskaźnika CET1.

- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 1,875%;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF;
 - Bufor ryzyka systemowego w wysokości 3%;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

Minimalne poziomy współczynników kapitałowych od początku 2018 roku, będące jednocześnie celami/limitami kapitałowymi, przedstawiono w poniższej tabeli. Są to wielkości OCR (łączych wymogów kapitałowych) dla poszczególnych wskaźników.

Minimalne wskaźniki kapitałowe		
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	Bank	Grupa
Minimum	4,50%	4,50%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	3,10%	3,03%
<i>TSCR CET1 (Łączne wymogi SREP/BION)</i>	<i>7,60%</i>	<i>7,53%</i>
Bufor zabezpieczenia kapitału	1,875%	1,875%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
<i>Wymóg połączonego bufora</i>	<i>5,125%</i>	<i>5,125%</i>
OCR CET1 (Łączne wymogi kapitałowe CET1)	12,725%	12,655%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	Bank	Grupa
Minimum	6,00%	6,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	4,15%	4,06%
<i>TSCR T1 (Łączne wymogi SREP/BION)</i>	<i>10,15%</i>	<i>10,06%</i>
Bufor zabezpieczenia kapitału	1,875%	1,875%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
<i>Wymóg połączonego bufora</i>	<i>5,125%</i>	<i>5,125%</i>
OCR T1 (Łączne wymogi kapitałowe T1)	15,275%	15,185%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	Bank	Grupa
Minimum	8,00%	8,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	5,53%	5,41%
<i>TSCR TCR (Łączne wymogi SREP/BION)</i>	<i>13,53%</i>	<i>13,41%</i>
Bufor zabezpieczenia kapitału	1,875%	1,875%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	3,00%	3,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
<i>Wymóg połączonego bufora</i>	<i>5,125%</i>	<i>5,125%</i>
OCR TCR (Łączne wymogi kapitałowe TCR)	18,655%	18,535%

Dane w zakresie adekwatności kapitałowej (wymogi w zakresie funduszy własnych oraz regulacyjne współczynniki kapitałowe) przedstawia poniższe zestawienie.

Grupa Banku Millennium - adekwatność kapitałowa (w PLN mln)	31.03.2018 ¹⁾	31.12.2017
Aktywa ważone ryzykiem	33 070,3	32 693,6
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	2 645,6	2 615,5
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 299,2	2 297,7
- z tytułu ryzyka rynkowego	31,7	18,3
- z tytułu ryzyka operacyjnego	310,8	293,4
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	3,9	6,1
Fundusze własne w tym:	8 079,9	7 190,6
Kapitał podstawowy Tier 1, w tym:	7 379,9	6 548,8
- opłacone instrumenty kapitałowe	1 213,1	1 213,1
- akcje	1 147,5	1 147,5
- uznana część zysku bieżącego	0,0	0,0
- pozostały zysk niepodzielony	5 189,4	4 765,6
- uznana część kapitału z aktualizacji wyceny	106,9	43,4
- korekty regulacyjne	(277,0)	(620,8)
Kapitał Tier II, w tym:	700,0	641,8
- pożyczka podporządkowana	700,0	700,0
- korekty regulacyjne	0,0	(58,2)
Łączny Wskaźnik kapitałowy (TCR)	24,43%	21,99%
Minimalny wymagany poziom	18,54%	18,91%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	+5,89	+3,08
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wsk. T1)	22,32%	20,03%
Minimalny wymagany poziom	15,19%	14,56%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	+7,13	+5,47
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wsk. CET1)	22,32%	20,03%
Minimalny wymagany poziom	12,66%	13,53%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	+9,66	+6,50

1) Współczynniki kapitałowe wyliczone zgodnie z rozwiązaniami przejściowymi łagodzącymi negatywny wpływ wdrożenia standardu MSSF9 na kapitał podstawowy Tier I. Zakładając pełne wdrożenie tego standardu, TCR dla Grupy wyniósłby 24.14%, Wskaźnik T1 i Wskaźnik CET1: 22.01%.

Wskaźniki kapitałowe Grupy w pierwszym kwartale 2018 r. w porównaniu z końcem 2017 roku wyraźnie się zwiększyły - TCR wzrósł o 2,44 p.p. a Wskaźnik CET1 o 2,29 p.p. Najważniejszym powodem poprawy adekwatności kapitałowej było podniesienie funduszy własnych o 12,4%, wynikające głównie z decyzji walnego zgromadzenia akcjonariuszy dotyczącego włączenia do funduszy własnych całości zysku netto za 2017 rok. Jednocześnie wzrost aktywów ważonych ryzykiem był niewielki - o 1,2%.

6. SEGMENTY OPERACYJNE

Informacja o segmentach operacyjnych została sporządzona w oparciu o strukturę raportowania na bazie której Zarząd Banku dokonuje oceny wyników i zarządza zasobami segmentów. Grupa nie stosuje dodatkowego podziału działalności na obszary geograficzne z uwagi na nieistotną skalę działalności prowadzonej poza Polską, w efekcie taki uzupełniający podział nie jest prezentowany.

Działalność Grupy prowadzona jest w oparciu o zróżnicowane linie biznesowe, oferujące określone produkty i usługi skierowane do poniższych segmentów rynku:

Segment Klientów Detalicznych

Segment Klientów Detalicznych obejmuje działalność skierowaną na Klientów masowych, Klientów zamożnych, małe przedsiębiorstwa i przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność powyższych linii biznesowych rozwijana jest przy wykorzystaniu pełnej oferty produktów i usług bankowych oraz sprzedaży wyspecjalizowanych produktów oferowanych przez jednostki zależne Grupy. W obszarze produktów kredytowych głównymi produktami są kredyty hipoteczne, kredyty konsumenckie, kredyty rewolwingowe w kartach kredytowych i produkty leasingowe dla małych przedsiębiorstw. Do głównych funduszy klientów zaliczają się natomiast: rachunki bieżące, depozyty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturyzowane. Dodatkowo oferta obejmuje produkty ubezpieczeniowe, głównie w powiązaniu z kredytami i kartami kredytowymi, jak i wyspecjalizowane produkty oszczędnościowe. Oferta produktowa dla klientów zamożnych została wzbogacona o wyselekcjonowane fundusze inwestycyjne innych pośredników finansowych, fundusze zagraniczne oraz obligacje strukturyzowane wyemitowane przez Bank.

Segment Klientów Korporacyjnych

Segment Klientów Korporacyjnych opiera się na działalności skierowanej do Średnich i Dużych Przedsiębiorstw. Oferta skierowana jest odpowiednio również do Klientów z sektora budżetowego oraz Podmiotów Publicznych.

Działania biznesowe w segmencie Klientów Korporacyjnych prowadzone są przy wykorzystaniu wysokiej jakości oferty typowych produktów bankowych (kredyty na działalność bieżącą, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące, depozyty terminowe) uzupełnionych o ofertę produktów w zakresie zarządzania gotówką, produktów Departamentu Skarbu, w tym instrumentów pochodnych oraz usług leasingowych i faktoringowych.

Bankowość Skarbcowa, ALM (zarządzanie aktywami i pasywami) i Inne

Segment ten obejmuje aktywność Grupy zaangażowaną w inwestycje przeprowadzane na rachunek Banku, działalność maklerską, operacje na rynku międzybankowym, zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe, które nie są przypisane innym segmentom.

W segmencie tym znajdują się pozostałe aktywa i pozostałe pasywa, aktywa i pasywa związane z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi, zobowiązania z tytułu zewnętrznego finansowania Grupy oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nieprzypisane do żadnego segmentu.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego oraz podatku bankowego zostało zaprezentowane tylko na poziomie Grupy.

Dla każdego segmentu określany jest wynik przed opodatkowaniem, który obejmuje:

- wynik z tytułu odsetek obliczany na bazie odsetek zewnętrznych aktywów pracujących i pasywów segmentu oraz alokowanych aktywów i pasywów, generujących wewnętrzny przychód lub koszt z tytułu odsetek. Przychody i koszty wewnętrzne wyliczone są w oparciu o rynkowe stopy procentowe z zastosowaniem wewnętrznych metod wyceny;
- wynik z tytułu prowizji;
- pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany jak: przychody z tytułu dywidend, wynik na działalności inwestycyjnej i handlowej, wynik z pozycji wymiany oraz wynik z pozostałych instrumentów finansowych;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne;
- koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych;
- udział segmentu w kosztach operacyjnych w tym kosztach osobowych i administracyjnych;
- udział segmentu w kosztach amortyzacji.

Aktywami i pasywami segmentów komercyjnych są operacyjne aktywa i pasywa wykorzystywane przez segment w jego działalności operacyjnej, zaalokowane w oparciu o przesłanki biznesowe. Różnica między aktywami i pasywami operacyjnymi pokryta jest przez aktywa/pasywa rynku pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe. Aktywami i pasywami segmentu Skarb, ALM i Inne są aktywa/pasywa rynku pieniężnego i dłużne papiery wartościowe pozostałe po zalokowaniu do segmentów komercyjnych.

Począwszy od 1 stycznia 2018 Grupa zmieniła sposób w jaki alokowana jest do segmentów operacyjnych opłata na fundusz restrukturyzacji banków pobierana przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Niniejsza składka uprzednio była prezentowana w pozostałych kosztach operacyjnych, podczas gdy od 2018 roku opłata ta jest ujmowana jako składowa pozostałych kosztów administracyjnych oraz segmentu „Skarb, ALM i Inne” (poprzednio obciążane były wyniki segmentów komercyjnych). Dane porównawcze za I kwartał 2017 zostały odpowiednio skorygowane.

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2018 - 31.03.2018

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	290 087	68 734	69 470	428 291
Wynik z tytułu prowizji	128 135	44 497	(128)	172 504
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	15 207	19 235	18 443	52 885
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(2 022)	(396)	5 165	2 747
Przychody operacyjne razem	431 407	132 070	92 950	656 427
Koszty osobowe	(114 907)	(35 078)	(7 714)	(157 699)
Koszty administracyjne	(100 816)	(14 817)	(43 490)	(159 123)
Amortyzacja	(10 788)	(2 252)	(369)	(13 409)
Koszty operacyjne razem	(226 511)	(52 147)	(51 573)	(330 231)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(32 684)	(18 105)	(36)	(50 825)
Wynik z tytułu modyfikacji	(4 552)	253	0	(4 299)
Wynik operacyjny razem	167 660	62 071	41 341	271 072
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	0	0
Podatek bankowy				(52 178)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym				218 894
Podatek dochodowy				(63 618)
Wynik finansowy po opodatkowaniu				155 276

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.03.2018

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	34 601 879	13 397 778		47 999 657
Zobowiązania wobec klientów	45 080 223	14 264 547	129 110	59 473 880

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2017 - 31.03.2017

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	263 969	63 857	65 662	393 488
Wynik z tytułu prowizji	123 727	40 221	2 169	166 117
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	16 223	16 512	20 533	53 268
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(2 392)	(944)	13 328	9 992
Przychody operacyjne razem	401 527	119 646	101 692	622 865
Koszty osobowe	(104 617)	(33 081)	(7 356)	(145 054)
Koszty administracyjne	(91 228)	(14 575)	(50 474)	(156 277)
Amortyzacja	(10 794)	(2 028)	(297)	(13 119)
Koszty operacyjne razem	(206 639)	(49 684)	(58 127)	(314 450)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(39 101)	(20 402)	(228)	(59 731)
Wynik operacyjny razem	155 787	49 560	43 337	248 684
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	0	0
Podatek bankowy				(47 230)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym				201 454
Podatek dochodowy				(60 956)
Wynik finansowy po opodatkowaniu				140 498

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2017

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33 944 580	13 466 498	0	47 411 078
Zobowiązania wobec klientów	42 132 753	14 971 419	169 083	57 273 255

7. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami powiązanimi w okresie I kwartału 2018 r. wynikały z bieżącej działalności.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne od Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanimi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

7.1. Transakcje z grupą podmiotu dominującego

Poniżej przedstawiono kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego (jednostka dominująca najwyższego szczebla) w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym).

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2018	31.12.2017
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	2 263	263	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	409	1 252	107 391	106 970
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	95	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	9	0

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
PRZYCHODY Z TYTUŁU:				
Odsetek	5	3	0	0
Prowizji	49	33	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	13	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:				
Odsetek	0	0	(67)	(74)
Prowizji	0	0	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	95	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	4	5	0	0
Działania	0	40	112	98

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2018	31.12.2017
Zobowiązania warunkowe	161 072	101 962	0	0
- udzielone	160 345	100 345	0	0
- otrzymane	727	1 617	0	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	16 686	0	0	0

7.2. Stan akcji Banku posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące Bank

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za I kwartał 2018	Ilość akcji zgodnie z treścią raportu rocznego za rok 2017
Joao Nuno Lima Bras Jorge	Prezes Zarządu	111 000	111 000
Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho	Wiceprezes Zarządu	0	0
Wojciech Haase	Członek Zarządu	7 494	7 494
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	0	0
Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos	Członek Zarządu	0	0
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	0	0
Bogustaw Kott	Przewodniczący Rady Nadzorczej	1 000	1 000
Nuno Manuel da Silva Amado	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Dariusz Rosati	Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej	0	0
Miguel de Campos Pereira de Bragança	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Agnieszka Hryniewicz-Bieniek	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Anna Jakubowski	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Grzegorz Jędrzyś	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Andrzej Koźmiński	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Alojzy Nowak	Członek Rady Nadzorczej	0	0
José Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Miguel Maya Dias Pinheiro	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Lingjiang Xu	Członek Rady Nadzorczej	0	0

8. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w korzystnej dla obu stron transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

- 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);
- 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;
- 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z metody 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według metody 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z metody 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według metody 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów nie pochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

8.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Grupy. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13 i MSSF 7.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Grupy są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Grupy w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Dla zmiennie-procentowych produktów leasingowych wartość godziwą oszacowano poprzez skorygowanie wartości bilansowej o zdyskontowane przepływy wynikające z różnicy marż.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Grupę za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych - bankowe papiery wartościowe (BPW), wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanym przez Bank modelem. W modelu tym obliczana jest cena obligacji zerokuponowej, która następnie powiększana jest o cenę opcji stanowiącej podstawę strategii wbudowanej w daną obligację strukturyzowaną.

Wartość godziwą dla pozostałych zobowiązań z tytułu emisji papierów dłużnych wyemitowanych przez Bank (obligacje (BKMO)) oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość marży na ryzyko kredytowe. Bieżący poziom marż został wyznaczony na podstawie ostatnio zawartych transakcji o podobnym ryzyku kredytowym.

Zobowiązania podporządkowane i pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz na dzień 31 marca 2018 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	12	448 155	448 085
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	12	47 999 657	46 433 887

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	16	1 981 886	1 982 576
Zobowiązania wobec klientów	17	59 473 880	59 468 040
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18	1 164 585	1 169 795
Zobowiązania podporządkowane		709 065	712 035

* - Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Grupy, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	12	254 205	254 152
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12	47 411 078	45 818 564

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	16	2 353 131	2 355 464
Zobowiązania wobec klientów	17	57 273 255	57 270 753
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18	1 156 473	1 161 524
Zobowiązania podporządkowane		701 971	701 956

8.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2018

	Nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10			
Wycena instrumentów pochodnych			85 455	41 551
Instrumenty kapitałowe		156		
Instrumenty dłużne		1 666 376		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Instrumenty kapitałowe				49 717
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11			
Instrumenty kapitałowe		290		25 803
Instrumenty dłużne		15 136 381	2 889 638	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	13		516 107	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	10			
Wycena instrumentów pochodnych			105 580	36 128
Pozycje krótkie		108 309		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	13		193 014	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2017

	Nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10			
Wycena instrumentów pochodnych			139 734	45 146
Instrumenty kapitałowe		102		
Instrumenty dłużne		338 359		
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11			
Instrumenty kapitałowe		329	0	29 632
Instrumenty dłużne		12 891 592	6 077 287	47 976
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	13		885 880	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	10			
Wycena instrumentów pochodnych			138 371	44 218
Pozycje krótkie		0		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	13		176 853	

Stosując kryterium techniki wyceny Grupa zaklasyfikowała do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- opcje na indeksy oraz opcje walutowe; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- akcje uprzywilejowane VISA Incorporation w ilości 21 493 szt., sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie, okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA oraz korekty wynikające ze sporów (bieżących lub potencjalnych) których stroną byłaby VISA lub Bank;
- pozostałe instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej (nienotowane na aktywnym rynku).

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w I kwartale 2018 przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Opcje walutowe	Obligacje komunalne	Akcje i udziały
Stan na 31 grudnia 2017	43 159	(42 231)	0	47 976	29 632
Korekty/reklasyfikacje z tytułu wdrożenia MSSF9	0	0	0	(47 976)	45 035
Stan na 1 stycznia 2018	43 159	(42 231)	0	0	74 667
Rozliczenie/sprzedaż/zakup	(8 058)	12 807	0	0	0
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w tym: naliczenie odsetek)	(455)	201	0	0	853
Stan na 31 marca 2018	34 646	(29 223)	0	0	75 520

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku oraz opcji walutowych Grupa zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Grupę wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

9. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko jednostkom Grupy. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 4., Nota (9)**.

Sprawy sądowe z powództwa Grupy

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 31.03.2018, w których spółki Grupy występowały w roli powoda wynosiła 223,7 mln zł.

W dniu 3 stycznia 2018 r. Bank Millennium otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), w której Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przez Bank praw konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK istotą naruszenia jest to, że Bank poinformował konsumentów (dotyczy to 78 umów) w odpowiedziach na ich reklamacje, że wyrok sądowy stwierdzający abuzywność postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji nie ma do nich zastosowania. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UOKiK abuzywność postanowień umownych stwierdzona przez sąd w toku kontroli abstrakcyjnej jest konstytutywna i skuteczna w stosunku do każdej umowy od początku jej zawarcia. W wyniku decyzji Bank jest zobowiązany do:

- 1) przestania informację o decyzji UOKiK do wspomnianych 78 klientów,
- 2) umieszczenia informacji o decyzji i treści decyzji na stronie internetowej i na Twitterze,
- 3) zapłaty kary w wysokości 20,7 miliona PLN. Decyzja w sprawie kary nie podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Decyzja Prezesa UOKiK nie jest ostateczna. Bank nie zgadza się z decyzją i złożył odwołanie w ustawowym terminie.

Sprawy sądowe przeciwko Grupie

Na dzień 31.03.2018 r. najistotniejszymi postępowaniami w grupie spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, były dwie sprawy z powództwa PCZ S.A. oraz Europejskiej Fundacji Współpracy Polsko - Belgijskiej (EFWP-B) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu odpowiednio 150,0 mln PLN wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29.12.2015 r. do dnia zapłaty oraz 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty.

Pozew w pierwszej sprawie, z dnia 09.07.2015 r., skierowany został do Sądu Okręgowego we Wrocławiu i doręczony Bankowi 28.12.2015 r. W drugiej sprawie pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie, pozew doręczono Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą obu dochodzonych roszczeń jest według powodów powstanie szkody w ich majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego zawartej pomiędzy Bankiem a PCZ S.A., co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności.

W sprawie z powództwa PCZ S.A. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (I instancja) w dniu 07.04.2017 wydał korzystny dla Banku wyrok oddalając powództwo. Powód wniósł apelację od wyroku. Wyrokiem korzystnym dla Banku z dnia 21.12.2017 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (II instancja) oddalił apelację powoda. Wyrok jest prawomocny, termin na wniesienie kasacji do Sądu Najwyższego upłynął 18.03.2018 r., wg wiedzy Banku skarga kasacyjna nie została złożona.

W sprawie z powództwa EFWP-B, powód wniósł o zabezpieczenie powództwa w kwocie 250,0 mln PLN. Przedmiotowy wniosek został przez Sąd Apelacyjny prawomocnie oddalony 5.09.2016 r. Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Po wcześniejszej wymianie pism procesowych, Sąd na pierwszej rozprawie w dniu 10.10.2017 r. rozpoczął postępowanie dowodowe. Termin kolejnej rozprawy 24.04.2018 r.

Pozytywne dla Banku rokowania na oddalenie powództwa w toczącym się postępowaniu potwierdza reprezentująca Bank renomowana kancelaria prawna.

Ponadto 19 stycznia 2018 Bank otrzymał pozew First Data SA żądający zapłaty 186,8 mln PLN. First Data żąda udziału w należności jaką Bank otrzymał w związku z transakcją przejęcia Visa Europe przez Visa Inc. Powód żądanie swoje opiera na umowie z Bankiem o współpracy w zakresie przyjmowania i rozliczeń operacji przeprowadzonych przy użyciu kart Visa. Bank nie uznaje żądań i wniósł odpowiedź na pozew w terminie określonym prawem.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, wg stanu na 31.03.2018 r., wynosiła 203,0 mln PLN (z wyłączeniem opisanych niżej pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące terminowych operacji finansowych (sprawy opcyjne) o łącznej wartości przedmiotu sporu 163,0 mln PLN.

Grupa ocenia, iż ryzyko wystąpienia negatywnych skutków finansowych w przypadku przegrania sporu jest w pełni pokryte wartością utworzonych rezerw na sprawy sporne.

Spory grupowe

W dniu 21.10.2014 r. Bankowi został doręczony pozew grupowy, w którym grupa kredytobiorców Banku reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie dochodzi ustalenia, że Bank ponosi wobec nich odpowiedzialność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z umowami o kredyt hipoteczny indeksowany do CHF. Zdaniem członków grupy, Bank miał nienależnie pobierać od nich zawyżone kwoty tytułem spłaty kredytów. Zgodnie z pozwem, zawyżenie tych kwot miało wynikać ze stosowania niedozwolonych postanowień umownych dotyczących indeksacji kredytów do CHF. Według pozwu liczba członków grupy wynosi ok. 2 300, a wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 45,2 mln PLN. Bank nie uznaje roszczeń członków grupy. W dniu 31.12.2014 r. Bank złożył odpowiedź na pozew. W dniu 4.03.2015 r. nowi członkowie przystąpili do pozwu grupowego, a powód rozszerzył powództwo. Zgodnie z twierdzeniami powoda, po rozszerzeniu liczba członków grupy wynosi ok. 3 400 (łącznie z członkami grupy zgłoszonymi w pozwie), a wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 81,5 mln PLN (uwzględniając wartość zgłoszoną w pozwie). W dniu 14.05.2015 r. przed Sądem Okręgowym w Warszawie odbyła się rozprawa w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego. Postanowieniem z dnia 28.05.2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił pozew grupowy stwierdzając, że sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W dniu 3.07.2015 r. powód złożył zażalenie na to postanowienie, a Sąd Apelacyjny uwzględnił je odmawiając odrzucenia pozwu. Postanowieniem z dnia 31.03.2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek Banku o ustanowienie kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu. W dniu 6.04.2016 r. Bank złożył zażalenie na to postanowienie; w dniu 13.07.2016 r. zażalenie Banku w tym przedmiocie zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny.

W dniu 17.02.2016 r. powód złożył do Sądu Okręgowego pismo z kolejnym rozszerzeniem powództwa o dalszych 1 041 członków grupy. Nowa wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 109,8 mln PLN (uwzględniając wartości wskazane w pozwie oraz w piśmie z dnia 4.03.2015 r.). W dniu 2.08.2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził ogłoszenie w prasie o wszczęciu postępowania grupowego. W związku z wnioskiem Banku o uchylenie tego postanowienia, Sąd zawiesił jego wykonanie, zaś w dniu 8.08.2016 r. wydał postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. Postanowienie to zostało zaskarżone przez Bank w dniu 31.08.2016 r. W dniu 16.12.2016 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił postanowienie Sądu Okręgowego o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym i przekazał wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Na rozprawie w dniu 15.03.2017 r. Sąd Okręgowy wydał postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. W dniu 18.04.2017 r. Bank złożył zażalenie na powyższe postanowienie. W dniu 30.06.2017 r. Powód złożył do Sądu Okręgowego pismo z kolejnym rozszerzeniem powództwa o dalszych 676 członków grupy. Nowa wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 132,7 mln PLN (uwzględniając wartości wskazane w pozwie oraz poprzednich pismach dotyczących rozszerzenia powództwa z dnia 4.03.2015 r. i 17.02.2016 r.).

Pismo z dnia 30.06.2017 r. z rozszerzeniem powództwa nie zostało jak dotąd doręczone pełnomocnikom Banku. W dniu 28.09.2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał postanowienie oddalające zażalenie Banku na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15.03.2017 r.; postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym stało się zatem prawomocne. W dniu 20.11.2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził ogłoszenie w dzienniku „Rzeczpospolita” o wszczęciu postępowania grupowego. Powyższe ogłoszenie zostało opublikowane w dniu 23 stycznia 2018 r. Termin dla dalszych kredytobiorców na przystąpienie do postępowania upływa w dniu 23 kwietnia 2018 r.

W dniu 3.12.2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy, wniesiony przez grupę 454 kredytobiorców reprezentowanych przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie, dotyczący ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (dalej: UNWW) przy kredytach hipotecznych indeksowanych do CHF. Powodowie żądają zapłaty kwoty 3,5 mln PLN twierdząc że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym nieważne. Bank złożył w dniu 3.03.2016 r. odpowiedź na pozew, w której zażądał m.in. odrzucenia pozwu. W dniu 13.09.2016 r. odbyła się pierwsza rozprawa, podczas której sąd wydał postanowienie o przyjęciu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym. W dniu 16.02.2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie Banku. Postanowienie o przyjęciu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym jest więc prawomocne. Postanowieniem z dnia 30.03.2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek Banku o zobowiązanie Powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu. W dniu 10.04.2017 r. Bank wniósł zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie na postanowienie o oddaleniu wniosku o złożenie kaucji. Postanowieniem z dnia 13.09.2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie Banku na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30.03.2017 r. o oddaleniu wniosku o złożenie kaucji. Postanowienie jest prawomocne. Na podstawie postanowienia z dnia 10.10.2017 r., Sąd Okręgowy w Warszawie dokonał ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego w dzienniku „Rzeczpospolita”, wyznaczając termin 3 miesięcy na złożenie przez zainteresowanych oświadczeń o przystąpieniu do grupy. W dniu 29.03.2018 r. upłynął termin na składanie oświadczeń o przystąpieniu do grupy. Do dziś reprezentant grupy nie przedstawił jeszcze Sądowi wykazu wszystkich członków grupy, uwzględniającego członków grupy, którzy mogli przystąpić w wyniku dokonanego ogłoszenia.

POZYCJE POZABILANSOWE

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	9 518 893	9 166 626
Zobowiązania udzielone:	9 309 294	9 121 526
- finansowe	7 947 321	7 899 290
- gwarancyjne	1 361 973	1 222 236
Zobowiązania otrzymane:	209 600	45 100
- finansowe	165 515	0
- gwarancyjne	44 085	45 100

10. INFORMACJE DODATKOWE

10.1. Dane o aktywach, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

Na dzień 31.03.2018 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. zł):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0119	utrzymywanie i sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	130 923
2.	Obligacje skarbowe WZ0120	utrzymywanie i sprzedaż	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	505
3.	Obligacje skarbowe WZ0120	utrzymywanie i sprzedaż	umowa pożyczki	450 000	454 140
4.	Obligacje skarbowe WZ0119	utrzymywanie i sprzedaż	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	295 000	297 095
5.	Bony pieniężne NBP_060418	utrzymywanie i sprzedaż	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	23 700	23 697
5.	Bony pieniężne NBP_060418	utrzymywanie i sprzedaż	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	15 500	15 498
6.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
7.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	2 666	2 666
8.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	142 693	142 693
RAZEM				1 060 159	1 067 316

Na dzień 31.12.2017 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. zł):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0119	utrzymywanie i sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	131 537
2.	Obligacje skarbowe WZ0120	utrzymywanie i sprzedaż	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	506
3.	Obligacje skarbowe WZ0119	utrzymywanie i sprzedaż	umowa pożyczki	120 000	121 418
4.	Obligacje skarbowe WZ0120	utrzymywanie i sprzedaż	umowa pożyczki	503 000	509 298
5.	Obligacje skarbowe WZ0119	utrzymywanie i sprzedaż	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	325 000	328 842
6.	Bony pieniężne NBP_050118	utrzymywanie i sprzedaż	zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty składki BFG - fundusz gwarancyjny	18 000	17 998
7.	Bony pieniężne NBP_050118	utrzymywanie i sprzedaż	zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty składki BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji	15 500	15 498
8.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
9.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	3 377	3 377
10.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	115 173	115 173
RAZEM				1 230 650	1 243 747

10.2. Dywidenda za rok 2017

W listopadzie 2017 r. KNF wydał zalecenie w sprawie polityki dywidendowej banków, w którym wyznaczył następujące dodatkowe bufony dla wypłaty dywidendy (ponad minimum wymagane dla TCR): +1,5% w celu wypłaty 50%; dodatkowo 0,625% (pełny bufor zabezpieczający 2,5%) w celu wypłaty 75%; + dodatkowy bufor „stress test add-on” (3,47% dla Banku/Grupy) w celu wypłaty 100%. KNF utrzymał także dodatkowe kryteria dla banków z portfelami walutowych kredytów hipotecznych (K1, odnoszący się do udziału hipotek walutowych w całym portfelu kredytowym oraz K2, biorący pod uwagę udział w tych kredytach walutowych kredytów udzielonych w latach 2007-2008).

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, w zależności od zaleceń nadzorczych. Wysokie współczynniki kapitałowe Banku (na koniec 2017) umożliwiłyby wypłatę w wysokości 75%, gdyby nie dodatkowe kryteria K1/K2. Stąd też Zarząd Banku zarekomendował zatrzymanie całości zysku netto za rok 2017 w funduszach własnych. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 26 marca 2018 r., dokonało podziału zysku wypracowanego w 2016 roku w taki sposób, że zysk ten został zatrzymany w Banku poprzez przeznaczenie go w całości na kapitał rezerwowy.

10.3. Zysk na akcję

Zysk na jedną akcję za I kwartał roku 2018 (oraz rozwodniony zysk na akcję), wyliczony na bazie skonsolidowanej wynosi 0,13 zł.

10.4. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA jednostki dominującej Grupy - Banku Millennium S.A.

Informacja na temat akcjonariuszy, zawarta w poniższej tabeli, podana została na podstawie danych zebranych w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym na dzień 26 marca 2018 roku.

Dane na dzień przekazania raportu Grupy za I kwartał 2018

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	108 963 373	8,98	108 963 373	8,98
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	65 984 000	5,44	65 984 000	5,44

Skład akcjonariatu Banku - zgodnie z treścią raportu Grupy za rok 2017

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	109 020 881	8,99	109 020 881	8,99
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	66 018 868	5,44	66 018 868	5,44

10.5. Informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu lub gwarancji

W I kwartale 2018 r. Grupa nie udzieliła żadnemu z Klientów gwarancji lub poręczeń, w wyniku czego łączna wartość zaangażowania Grupy z tego tytułu wobec Klienta na dzień 31 marca 2018 r. przekraczałyby 10% wartości kapitałów własnych Grupy na dzień bilansowy.

10.6. Sezonowość i cykliczność działań

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

10.7. Pozostałe informacje dodatkowe i wydarzenia po dacie bilansu

Na dzień 31.03.2018 r. Grupa nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem Grupa nie dokonywała:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

Pomiędzy datą, na którą sporządzono niniejszy raport a datą jego publikacji, nie wystąpiły inne zdarzenia mogące wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Grupy.

Portfel walutowych kredytów hipotecznych

W dniu 2 sierpnia 2016 r. trafił do Sejmu prezydencki projekt ustawy o pomocy walutowym kredytobiorcom hipotecznym. Zgodnie z tym projektem, ustawą mają być objęte umowy kredytów walutowych (wszystkie waluty) zawarte od 1 lipca 2000 r. do 26 sierpnia 2011 r. (wejście w życie tzw. „ustawy antyspreadowej”). Niniejszy projekt ustawy dotyczy zwrotu części spreadów walutowych stosowanych przez banki.

W dniu 2 sierpnia 2017 r. do Sejmu trafił nowy projekt prezydencki, który dotyczy zmian w ustawie o Wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe. W dniu 13 października 2017 r. w Sejmie odbyło się pierwsze czytanie ustawy i projekt został skierowany do komisji sejmowej. Projekt ten zakłada modyfikację działającego Funduszu Wsparcia Kredytobiorców poprzez wyodrębnienie dwóch Funduszy: Funduszu Wspierającego oraz Funduszu Restrukturyzacyjnego. W zakresie Funduszu Wspierającego projekt ustawy zmierza do zwiększenia dostępności środków z funduszu poprzez: złagodzenie kryteriów jakie musi spełnić kredytobiorca starający się o wsparcie, zwiększenia maksymalnej kwoty wsparcia, wydłużenia okresu na jaki udzielane jest wsparcie, umorzeniu części udzielonego wsparcia pod warunkiem terminowej spłaty do funduszu. Fundusz Restrukturyzacyjny ma służyć przewalutowaniu walutowych kredytów hipotecznych na PLN. Projekt ustawy zawiera bardzo generalne uregulowania i nie precyzuje kryteriów kwalifikujących do takiego przewalutowania ani jego zasad.

Kwartalne wpłaty do nowego Funduszu Restrukturyzacyjnego dokonane przez kredytodawców mają nie przekraczać równowartości portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych i stopy 0,5%. Maksymalne koszty dla całego sektora, szacowane przez KNF, wynoszą do 2,8 mld PLN w pierwszym roku działania Funduszu Restrukturyzacyjnego. Zgodnie z projektem ustawy, KNF może wydać zalecenie dla kredytodawców określające zasady dobrowolnej konwersji wierzytelności podlegających restrukturyzacji z uwzględnieniem stabilności systemu finansowego i skutecznego wykorzystania środków finansowych Funduszu Restrukturyzacyjnego.

Łącznie z opisanymi powyżej projektami, w chwili obecnej w Sejmie złożone zostały cztery projekty ustaw i w konsekwencji nie jest możliwe oszacowanie wpływu proponowanych regulacji na sektor bankowy i Grupę. Jednakże o ile któryś z projektów zostanie wdrożony i stanie się obowiązkowy do wykonania przez banki, może to doprowadzić do znacznego obniżenia rentowności Grupy oraz jej pozycji kapitałowej.

II. SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2018 R.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp i Zasady rachunkowości	67
2. Jednostkowe dane finansowe (Bank)	74
3. Informacje uzupełniające do jednostkowych danych finansowych	81
4. Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi	85
5. Wartość godziwa	88
5.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej	88
5.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej	89
6. Informacje dodatkowe	91
6.1. Emisje, wykup lub spłaty instrumentów dłużnych lub kapitałowych	91
6.2. Zobowiązania pozabilansowe	91

1. WSTĘP I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

Zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania są zgodne z wymogami MSR34 oraz zasadami stosowanymi przy opracowaniu sprawozdania finansowego Banku Millennium S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w wyniku wdrożenia z dniem 1 stycznia 2018 MSSF9, których opis został przedstawiony poniżej. Na mocy zapisów MSSF9 Bank podjął decyzję o nie przekształcaniu danych porównywalnych za okresy sprawozdawcze zakończone przed 1 stycznia 2018.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259, z późn. zm.) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2018 r.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało:

- sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Poza jednostkowymi danymi finansowymi w skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym dodatkowo zaprezentowano te informacje i dane, które są istotne dla właściwej oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego Banku, a które nie zostały zamieszczone w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku. Pozostałe informacje i objaśnienia przedstawione w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku zawierają wszystkie istotne informacje stanowiące jednocześnie dane objaśniające do sprawozdania Banku.

Niniejsze skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 23 kwietnia 2018 r.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej - MSSF 9: „Instrumenty finansowe”, obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpił istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Bank w marcu 2016r. uruchomił projekt wdrożenia MSSF 9, angażujący aktywnie różne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzanie ryzykiem, jak również departamenty biznesowe i informatyczne i konsultantów zewnętrznych.

MSSF 9 wprowadził zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń oraz wprowadził nowe standardy w procesie szacowania utraty wartości aktywów finansowych.

Poniżej przedstawiono opis modeli biznesowych oraz standardów rachunkowości dotyczących instrumentów finansowych i rachunkowości zabezpieczeń obowiązujących w Banku według MSSF9.

Modele wyceny

Zgodnie z wymogami MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikowane są w momencie ich początkowego ujęcia (i w dniu wdrożenia MSSF9) do jednej z trzech kategorii:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (dalej „AC” - Amortised Cost),
- 2) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (dalej „FVTPL” - Fair Value Through Profit & Loss),
- 3) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (dalej „FVTOCI” - Fair Value Through Other Comprehensive Income).

Klasyfikacja instrumentów finansowych do jednej w powyższych kategorii przeprowadzana jest na podstawie:

- 1) Modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi,
- 2) Testu charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych związanych z aktywami finansowymi (dalej „Test SPPI”).

Test SPPI (Solely Payment of Principal and Interest) ma na celu ocenę charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych, w celu weryfikacji, czy:

- 1) Warunki umowne powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią tylko i wyłącznie spłatę kapitału i odsetek od tego kapitału,
- 2) Kapitał stanowi wartość godziwą kredytu w momencie jego rozpoznania,
- 3) Odsetki stanowią odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego, ryzyka płynności, marży Banku i innych kosztów administracyjnych związanych z wartością kapitału pozostającego do spłaty w danym momencie.

Modele Biznesowe Banku

Zgodnie z MSSF 9 sposób zarządzania aktywami może zostać przypisany do następujących modeli:

- 1) Held To Collect (dalej „HTC”),
- 2) Both Held to Collect and for Sale (dalej „HTC&FS”),
- 3) Inne, np. działalność tradingowa, zarządzanie aktywami w oparciu o zmiany wartości godziwej, maksymalizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż.

Model Held To Collect (HTC)

Charakterystyka modelu:

- 1) Celem modelu jest utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych,
- 2) Sprzedaż ma charakter sporadyczny,
- 3) Co do zasady, najniższe poziomy sprzedaży w porównaniu z pozostałymi modelami (pod względem częstotliwości oraz wolumenu).

Warunki dopuszczające sprzedaż w modelu HTC:

- 1) Niska częstotliwość,
- 2) Niski wolumen,
- 3) Sprzedaż związana z ryzykiem kredytowym (sprzedaż spowodowana pogorszeniem jakości kredytowej danego aktywa finansowego do poziomu, w którym nie spełnia wymagań polityki inwestycyjnej).

Sprzedaż posiadająca przynajmniej jedną z powyższych cech nie stanowi przeszkody w zakwalifikowaniu grupy aktywów do modelu HTC.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Instrumenty przypisane do modelu HTC są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu pod warunkiem, że spełnione są kryteria Testu SPPI. W następstwie powyższego objęty wyceną według zamortyzowanego kosztu zostanie portfel kredytowy Banku (za wyjątkiem kredytów nie spełniających testu SPPI) oraz dłużne papiery wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (portfel obligacji komunalnych), klasyfikowanych uprzednio (według MSR39) jako „Dostępne do sprzedaży” (AFS), ponieważ instrumenty te co do zasady utrzymywane są przez Bank do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a transakcje sprzedaży występują sporadycznie.

Mając na uwadze istniejące rozbieżności interpretacyjne, Bank w chwili obecnej nie podjął decyzji o zastosowaniu modelu wyceny FVTPL w odniesieniu do kredytów dla których formuła stopy procentowej oparta jest o mnożnik. Kredyty z taką charakterystyką stanowią około 2% portfela należności Banku i składają się na nie głównie ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym. Bank szacuje że ewentualny efekt wyceny tych portfeli do wartości godziwej nie miał by istotnego wpływu na sytuację finansową Banku a zmieniłyby się głównie sposób prezentacji tych kredytów w sprawozdaniu finansowym.

Model Both Held to Collect and for Sale (HTC&FS)

Charakterystyka modelu:

- 1) Integralnymi celami modelu biznesowego są zarówno uzyskanie kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż (w szczególności model spełnia założenia HTC&FS, jeśli jego celem jest zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi bieżącego zapotrzebowania płynnościowego, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych),
- 2) Poziomy sprzedaży są zazwyczaj wyższe niż w modelu HTC.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Zgodnie z MSSF 9 instrumenty przypisane do modelu HTC&FS są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (FVTOCI) pod warunkiem, że warunki umowne tych instrumentów powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału (spełniony jest test SPPI).

Model HTC&FS będzie miał zastosowanie do portfela rządowych papierów wartościowych oraz bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (w szczególności portfel płynnościowy i inwestycyjny) oraz innych papierów dłużnych klasyfikowanych jako „Dostępne do sprzedaży” (AFS) według MSR39 (za wyjątkiem obligacji komunalnych przeklasyfikowanych do portfela HTC). Oznacza to, iż klasyfikacja tych instrumentów nie uległa zmianie po wejściu w życie MSSF 9.

Instrumenty kapitałowe (za wyjątkiem podmiotów powiązanych nie objętych zapisami MSSF9) klasyfikowane są jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL), o ile zgodnie z intencją zarządzających nimi jednostek nie stanowią inwestycji strategicznej, lub według wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach (FVTOCI) w przypadku instrumentów, które nie są utrzymywane w celach handlowych. Decyzja o skorzystaniu z opcji wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach podejmowana jest przez Bank w dniu początkowego ujęcia danego instrumentu i stanowi desygnację nieodwołalną (nawet w momencie sprzedaży zysk/strata na transakcji nie jest ujmowana w Rachunku Zysków i Strat). Na moment wdrożenia MSSF9 Bank desygnował część inwestycji kapitałowych z portfela inwestycji strategicznych co do których nie jest planowana realizacja zysków ze sprzedaży w średnim horyzoncie czasowym do kategorii wyceny według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do pozostałych całkowitych dochodów.

Inne modele

Charakterystyka:

- 1) Model biznesowy nie spełnia założeń modeli HTC oraz HTC&FS.
- 2) Uzyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu odsetek i kapitału nie jest głównym celem modelu biznesowego (nie spełniony test SPPI).

Do tej kategorii należy zaliczyć w szczególności:

- 1) Portfele zarządzane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów, w szczególności „przeznaczone do obrotu”
- 2) Portfele, których wyniki zarządzania oceniane są na podstawie wartości godziwej.

Aktywo finansowe należy uznać za przeznaczone do obrotu, jeśli:

- 1) Zostało nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- 2) W momencie początkowego ujęcia, jest częścią portfela instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, dla których istnieją dowody potwierdzające prawdziwość, że w ostatnim czasie faktycznie generowały krótkoterminowe zyski, lub
- 3) Jest instrumentem pochodnym, z wyłączeniem instrumentów pochodnych wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

Termin „obrot” oznacza przy tym aktywne i częste zakupy i sprzedaże instrumentów. Cechy te nie stanowią jednak warunku koniecznego, aby zaklasyfikować instrument finansowy jako przeznaczony do obrotu.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Aktywa finansowe utrzymywane w ramach modeli innych niż HTC lub HTC&FS są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL).

Model biznesowy inny niż HTC bądź HTC&FS będzie miał zastosowanie do portfeli następujących aktywów finansowych:

- 1) Instrumenty pochodne,
- 2) Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.

Klasyfikacja tych instrumentów nie uległa zmianie po wejściu w życie MSSF 9 (wycena do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat).

Utrata wartości

Ogólne założenia modelu

Od 1 stycznia 2018 roku MSSF 9 zastąpił obowiązujący zgodnie z postanowieniami MSR 39 model utraty wartości funkcjonujący w oparciu o koncepcję „straty poniesionej”, nowym modelem opartym o koncepcję „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. expected credit loss, dalej: ECL). Bezpośrednią konsekwencją tej zmiany, jest konieczność liczenia odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględniania prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji.

Implementowany model utraty wartości ma zastosowanie do składników aktywów finansowych, zakwalifikowanych zgodnie z postanowieniami MSSF 9, jako aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu lub wg wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zgodnie z MSSF 9, ekspozycje kredytowe klasyfikowane są wg następujących kategorii:

- Koszyk 1 - ekspozycje bez utraty wartości, dla których szacowana jest 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa,
- Koszyk 2 - ekspozycje bez utraty wartości, w przypadku których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka, dla których szacowana jest oczekiwana strata kredytowa w pozostałym okresie życia aktywa finansowego,
- Koszyk 3 - ekspozycje ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości, dla których szacowana jest oczekiwana strata kredytowa w pozostałym okresie życia aktywa finansowego.

Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego.

Aktywa w przypadku których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu początkowego ujęcia w bilansie, klasyfikowane są do Koszyka 2. Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dokonywana jest w oparciu o kryteria jakościowe i ilościowe. Do kryteriów jakościowych zalicza się:

- opóźnienia w spłacie powyżej 30 dni - miara back-stop,
- udzielenie udogodnienia klientowi w trudnej sytuacji finansowej,
- nadanie ratingu proceduralnego,
- podjęcie decyzji związanej z redukcją ryzyka, w przypadku klientów korporacyjnych objętych systemem wczesnego ostrzegania,
- zdarzenia wiążące się ze wzrostem ryzyka tzw. „miękkie przesłanki” utraty wartości, zidentyfikowane w ramach analizy indywidualnej, obejmującej klientów indywidualnie istotnych.

Kryterium ilościowe polega na porównaniu wartości dożywotniego PD, wyznaczonej na moment początkowego ujęcia danej ekspozycji w bilansie, do wartości dożywotniego PD wyznaczonej na bieżącą datę raportową. Przekroczenie empirycznie wyznaczonego progu względnej zmiany wartości dożywotniego PD, skutkuje automatycznym przeniesieniem ekspozycji do Koszyka 2. Z kryterium ilościowego wyłączeni są klienci z łącznym zaangażowaniem na poziomie Grupy >10 mln PLN, jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty zależne od Banku.

Uwzględnienie prognoz dotyczących przyszłych warunków ekonomicznych (ang. forward looking information - FLI)

W procesie kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, Bank wykorzystuje informacje, dotyczące przyszłych zdarzeń makroekonomicznych. Biuro Analiz Makroekonomicznych sporządza trzy scenariusze makroekonomiczne (bazowy, optymistyczny i pesymistyczny) oraz ustala prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prognozy przekładają się bezpośrednio, bądź pośrednio na szacowane wielkości parametrów, ekspozycji oraz względne zmiany dożywotnich wartości PD.

Ujednolicenie definicji default w Banku

W oparciu o zapisy MSSF 9 5.5.37, z dniem zastosowania nowego Standardu, definicja utraty wartości (impaired) została dostosowana do bardziej konserwatywnej definicji default, wykorzystywanej w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego (w tym metodami IRB). Podstawowa różnica w zapisach obu definicji przed wprowadzeniem zmian związana była z podejściem do kwarantanny dla ekspozycji zrestrukturyzowanych. Podejście stosowane w przypadku definicji default jest bardziej restrykcyjne. Od momentu wdrożenia MSSF 9, Bank stosuje więc jednolitą definicję niewykonania zobowiązania, zarówno w obszarze kalkulacji kapitału jak i wyznaczania utraty wartości.

Model PD

Model PD, utworzony na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych bazuje na danych empirycznych, dotyczących kształtowania się 12-sto miesięcznych stóp default, które następnie przy pomocy odpowiednich metod statystyczno-ekonometrycznych, wykorzystywane są do szacowania dożywotnich wartości PD (z uwzględnieniem FLI). Przyjęta w tym celu segmentacja na poziomie klienta, jest spójna z segmentacją stosowaną na potrzeby kalkulacji wymogu kapitałowego. Ponadto do kalkulacji PD, Bank wykorzystuje informacje o ratingach z wewnętrznych modeli ratingowych. Wartość parametru PD dla szacowania ECL w horyzoncie 12 miesięcy, odpowiada wartości z modeli IRB (po wyłączeniu narzutów konserwatywności).

Modele LGD

Używane przez Bank w procesie kalkulacji kapitału, modele LGD dla portfela detalicznego, zostały dostosowane do wymagań MSSF 9 w obszarze szacowania utraty wartości. Główne komponenty tych modeli to prawdopodobieństwo uzdrowienia oraz stopa odzysku, szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne. Niezbędne dostosowania do standardu MSSF 9 polegają m.in. na wyłączeniu narzutów konserwatywności, kosztów pośrednich, korekty z tytułu spowolnienia gospodarczego. Ponadto zostały zaimplementowane korekty, pozwalające odzwierciedlić bieżącą sytuację gospodarczą oraz wykorzystujące informacje dotyczące przyszłych zdarzeń makroekonomicznych.

W przypadku portfela korporacyjnego opracowany został zupełnie nowy model LGD w pełni spełniający wymagania nowego standardu. Model opiera się na komponentie określającym odzysk sparametryzowany dla głównych typów zabezpieczeń oraz na komponentie określającym stopę odzysku dla części niezabezpieczonej. Wszystkie parametry zostały wyliczone w oparciu o dane historyczne obejmujące zdyskontowane przepływy realizowane przez jednostkę dochodzenia należności gospodarczych.

Model EaD

Wykorzystywany w Banku model EaD obejmuje kalkulację takich parametrów jak: średnie wykorzystanie limitu (LU), współczynnik konwersji kredytowej (CCF), współczynnik przedpłat, behawioralny czas życia. Segmentacja bazuje na typie klienta (klient detaliczny, korporacyjny) i produktu (produkty z/bez harmonogramu). Jako korektę FLI wykorzystuje się prognozy dotyczące kształtowania się kursów walutowych.

Wpływ na wielkość odpisów

Zwiększenie kwoty odpisów w wyniku zastosowania MSSF 9 było konsekwencją wielu czynników. Do najważniejszych z nich należą:

- Identyfikacja ekspozycji ze znaczącym wzrostem ryzyka (koszyk 2) oraz związana z tym konieczność szacowania odpisów w horyzoncie dożywotnim.
- Wydłużenie okresu identyfikacji straty (ang. Loss Identification Period - LIP) dla ekspozycji w koszyku 1, do 12 miesięcy. Dotychczas Bank kalkulował parametry PD w oparciu o wyznaczony empirycznie LIP, który dla wszystkich obserwowanych segmentów był krótszy niż 12 miesięcy.
- Ujednoczenie definicji niewykonania zobowiązania w Banku.

Zobowiązania finansowe

MSSF 9 nie wprowadził istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, w stosunku do MSR 39 - zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- 1) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, lub
- 2) pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane w AC).

Ponadto zgodnie z MSSF 9 zobowiązania finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu.

Rachunkowość zabezpieczeń

W oparciu o zapisy MSSF 9 7.2.21 Bank podjął decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. Decyzja ta będzie miała zastosowanie do wszystkich relacji zabezpieczających, dla których Bank stosuje i będzie stosował rachunkowość zabezpieczeń w przyszłości.

W związku z powyższym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 nie miało wpływu na sytuację finansową Banku.

Na mocy zapisów MSSF9 Bank podjął decyzję o nie przekształcaniu danych porównywalnych na skutek wdrożenia zmian z obszaru klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. W efekcie różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikające z wdrożenia MSSF9 zostały ujęte jako korekta kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2018.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na sytuację finansową Banku.

AKTYWA

w tysiącach zł	MSR 39 31.12.2017	Kor. 1	Kor. 2	Kor. 3	MSSF 9 01.01.2018
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 080 151	0	0	0	2 080 151
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	531 452	0	0	0	531 452
Instrumenty pochodne	193 101	0	0	0	193 101
Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0	0
Instrumenty dłużne	338 351	0	0	0	338 351
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	48 864	0	0	48 864
Instrumenty kapitałowe	0	48 864	0	0	48 864
Kredyty i zaliczki	0	0	0	0	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19 053 103	(19 053 103)	0	0	0
Instrumenty kapitałowe	49 761	(49 761)	0	0	0
Instrumenty dłużne	19 003 342	(19 003 342)	0	0	0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	18 956 263	0	24 904	18 981 167
Instrumenty kapitałowe	0	897	0	24 904	25 801
Instrumenty dłużne	0	18 955 366	0	0	18 955 366
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	47 398 722	47 976	(264 825)	0	47 181 873
Instrumenty dłużne	0	47 976	0	0	47 976
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	254 191	0	0	0	254 191
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47 144 531	0	(264 825)	0	46 879 706
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	885 880	0	0	0	885 880
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	84 349	0	0	0	84 349
Rzeczowe aktywa trwałe	178 243	0	0	0	178 243
Wartości niematerialne i prawne	68 287	0	0	0	68 287
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	191 391	0	47 741	(4 732)	234 400
Bieżące należności podatkowe	689	0	0	0	689
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	190 702	0	47 741	(4 732)	233 711
Pozostałe aktywa	165 456	0	0	0	165 456
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	0	0	0
Aktywa razem	70 637 034	0	(217 084)	20 172	70 440 122

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

w tysiącach zł	MSR 39 31.12.2017	Kor. 1	Kor. 2	Kor. 3	MSSF 9 01.01.2018
ZOBOWIĄZANIA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	190 257	0	0	0	190 257
Instrumenty pochodne	190 257	0	0	0	190 257
Pozycje krótkie	0	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	61 333 025	0	0	0	61 333 025
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	2 353 131	0	0	0	2 353 131
Zobowiązania wobec klientów	57 398 904	0	0	0	57 398 904
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	879 019	0	0	0	879 019
Zobowiązania podporządkowane	701 971	0	0	0	701 971
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	176 853	0	0	0	176 853
Rezerwy	66 838	0	23 829	0	90 667
Nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	45 118	0	0	0	45 118
Udzielone zobowiązania i gwarancje	21 720	0	23 829	0	45 549
Zobowiązania podatkowe	11 893	0	0	0	11 893
Bieżące zobowiązania podatkowe	11 893	0	0	0	11 893
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	0
Inne zobowiązania	1 317 620	0	0	0	1 317 620
Zobowiązania razem	63 096 486	0	23 829	0	63 120 315
KAPITAŁ WŁASNY					
Kapitał zakładowy	1 213 117	0	0	0	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	1 147 241	0	0	0	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	(35 077)	(5 500)	0	20 172	(20 405)
Zyski zatrzymane	5 215 267	5 500	(240 913)	0	4 979 854
Kapitał własny razem	7 540 548	0	(240 913)	20 172	7 319 807
Zobowiązania i kapitał własny razem	70 637 034	0	(217 084)	20 172	70 440 122

Kor. 1 - zmiana klasyfikacji aktywów finansowych,

Kor.2 - zmiana wartości stanu odpisów i korekt z tytułu ryzyka kredytowego,

Kor.3 - wycena akcji i udziałów mniejszościowych.

Wpływ implementacji MSSF 9 na wielkość współczynników kapitałowych

Bank oszacował negatywny wpływ implementacji MSSF9 na współczynniki kapitałowe na nie więcej niż 25 p.b.

Bank podjął decyzję o zastosowaniu przepisów dotyczących okresu przejściowego zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2395. Bank poinformował o tym fakcie odpowiednie Władze Nadzorcze.

2. JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE (BANK)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wynik z tytułu odsetek	404 071	368 503
Przychody z tytułu odsetek	584 065	550 400
Koszty z tytułu odsetek	(179 994)	(181 897)
Wynik z tytułu prowizji	145 854	138 919
Przychody z tytułu prowizji	173 979	161 810
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(28 125)	(22 891)
Przychody z tytułu dywidend	53 726	72 286
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	3 160	332
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	17 235	16 512
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	853	0
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	(5 429)	(4 072)
Wynik z pozycji wymiany	36 608	39 854
Pozostałe przychody operacyjne	8 452	18 828
Pozostałe koszty operacyjne	(5 704)	(9 135)
Przychody operacyjne	658 826	642 027
Koszty administracyjne	(302 836)	(286 733)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(43 930)	(53 578)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(38)	(230)
Wynik z tytułu modyfikacji	(4 299)	0
Amortyzacja	(12 676)	(12 441)
Koszty operacyjne	(363 779)	(352 982)
Wynik na działalności operacyjnej	295 047	289 045
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0
Podatek bankowy	(52 178)	(47 230)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	242 869	241 815
Podatek dochodowy	(57 259)	(54 608)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	185 610	187 207

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wynik finansowy po opodatkowaniu	185 610	187 207
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	57 747	76 295
Efekt wyceny papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	46 395	39 318
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	1 834
Rachunkowość zabezpieczeń	11 352	35 143
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	57 747	76 295
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(10 972)	(14 496)
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	46 775	61 799
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	232 385	249 006

BILANS

AKTYWA

w tysiącach zł	31.03.2018	31.12.2017
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 881 456	2 080 151
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 800 986	531 452
Instrumenty pochodne	134 618	193 101
Instrumenty kapitałowe	0	0
Instrumenty dłużne	1 666 368	338 351
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	49 717	0
Instrumenty kapitałowe	49 717	0
Kredyty i zaliczki	0	0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wg stanu na 31 grudnia 2017)	18 038 214	19 053 103
Instrumenty kapitałowe	25 803	49 761
Instrumenty dłużne	18 012 411	19 003 342
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	48 376 167	47 398 722
Instrumenty dłużne	48 166	0
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	448 116	254 191
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47 738 929	47 144 531
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	140 956	0
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	516 107	885 880
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	84 342	84 349
Rzeczowe aktywa trwałe	175 393	178 243
Wartości niematerialne i prawne	64 949	68 287
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	215 670	191 391
Bieżące należności podatkowe	0	689
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	215 670	190 702
Pozostałe aktywa	344 817	165 456
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0
Aktywa razem	72 547 818	70 637 034

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

w tysiącach zł	31.03.2018	31.12.2017
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	256 710	190 257
Instrumenty pochodne	148 401	190 257
Pozycje krótkie	108 309	0
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	63 162 641	61 333 025
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	1 981 886	2 353 131
Zobowiązania wobec klientów	59 592 982	57 398 904
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	878 708	879 019
Zobowiązania podporządkowane	709 065	701 971
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	193 014	176 853
Rezerwy	102 804	66 838
Nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe	55 147	45 118
Udzielone zobowiązania i gwarancje	47 657	21 720
Zobowiązania podatkowe	26 868	11 893
Bieżące zobowiązania podatkowe	26 868	11 893
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0
Inne zobowiązania	1 253 589	1 317 620
Zobowiązania razem	64 995 626	63 096 486
KAPITAŁ WŁASNY		
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	1 147 241	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	26 370	(35 077)
Zyski zatrzymane	5 165 464	5 215 267
Kapitał własny razem	7 552 192	7 540 548
Zobowiązania i kapitał własny razem	72 547 818	70 637 034
Wartość księgową	7 552 192	7 540 548
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgową na jedną akcję (w zł)	6,23	6,22

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

01.01.2018 - 31.03.2018 w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na 31.12.2017	7 540 548	1 213 117	1 147 241	(35 077)	648 945	4 566 322
korekta bilansu otwarcia z tytułu wdrożenia MSSF9	(220 741)	0	0	14 672	(235 413)	0
Kapitał własny na 01.01.2018	7 319 807	1 213 117	1 147 241	(20 405)	413 532	4 566 322
Całkowite dochody za I kwartał 2018 (netto)	232 385	0	0	46 775	185 610	0
wynik finansowy	185 610	0	0	0	185 610	0
wycena papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	37 580	0	0	37 580	0	0
wycena papierów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	9 195	0	0	9 195	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(648 945)	648 945
Kapitał własny na koniec okresu	7 552 192	1 213 117	1 147 241	26 370	(49 803)	5 215 267
01.01.2017 - 31.12.2017 w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 741 504	1 213 117	1 147 241	(185 176)	652 651	3 913 671
Całkowite dochody za rok 2017 (netto)	799 044	0	0	150 099	648 945	0
wynik finansowy	648 945	0	0	0	648 945	0
wycena papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	90 748	0	0	90 748	0	0
wycena papierów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	4 201	0	0	4 201	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	56 845	0	0	56 845	0	0
zyski / straty aktuarialne	(1 695)	0	0	(1 695)	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(652 651)	652 651
Kapitał własny na koniec okresu	7 540 548	1 213 117	1 147 241	(35 077)	648 945	4 566 322
01.01.2017 - 31.03.2017 w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 741 504	1 213 117	1 147 241	(185 176)	652 651	3 913 671
Całkowite dochody za I kwartał 2017 (netto)	249 006	0	0	61 799	187 207	0
wynik finansowy	187 207	0	0	0	187 207	0
wycena papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 847	0	0	31 847	0	0
wycena papierów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 486	0	0	1 486	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	28 466	0	0	28 466	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(652 651)	652 651
Kapitał własny na koniec okresu	6 990 510	1 213 117	1 147 241	(123 377)	187 207	4 566 322

PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Zysk (strata) po opodatkowaniu	185 610	187 207
Korekty razem:	(219 670)	30 555
Zysk/ strata z akcji (udziałów) w podmiotach podporządkowanych	0	0
Amortyzacja	12 676	12 441
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	8 094	(71 110)
Przychody z tytułu dywidend	(53 726)	(72 286)
Rezerwy	12 137	(2 881)
Wynik na sprzedaży i likwidacji składników działalności inwestycyjnej	(3 487)	(7 264)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	(874 059)	(227 966)
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(5 366)	612 150
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(858 917)	35 384
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (kredyty i pożyczki)	(140 956)	(37 743)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	82 614	(718 569)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(378 882)	175 311
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	2 194 078	502 961
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(311)	(24 578)
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	60 685	62 605
Podatek dochodowy zapłacony	(37 263)	(52 295)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(244 081)	(159 248)
Pozostałe pozycje	7 094	3 643
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(34 060)	217 762

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wpływy z działalności inwestycyjnej	54 628	87 441
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	902	8 155
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	7 000
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	53 726	72 286
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(2 283 156)	(1 864 713)
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(7 063)	(3 525)
Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	(1 000)
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	(2 276 093)	(1 860 188)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 228 528)	(1 777 272)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

w tysiącach zł	1.01.2018 - 31.03.2018	1.01.2017 - 31.03.2017
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(450)	(500 331)
Splata kredytów długoterminowych	0	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	(499 853)
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(450)	(478)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(450)	(500 331)

D. Zmiana stanu środków pieniężnych netto (A + B + C)	(2 263 038)	(2 059 841)
E. Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	8 408 252	5 381 982
F. Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego (D + E)	6 145 214	3 322 141

3. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWYCH DANYCH FINANSOWYCH

Na dzień 31.03.2018 r. Bank nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym sprawozdaniem Bank nie dokonywał:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Pomiędzy datą, na którą sporządzono niniejszy raport a datą jego publikacji, nie wystąpiły inne zdarzenia mogące istotnie wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Banku.

Portfel walutowych kredytów hipotecznych

W dniu 2 sierpnia 2016 r. trafił do Sejmu prezydencki projekt ustawy o pomocy walutowym kredytobiorcom hipotecznym. Zgodnie z tym projektem, ustawą mają być objęte umowy kredytów walutowych (wszystkie waluty) zawarte od 1 lipca 2000 r. do 26 sierpnia 2011 r. (wejście w życie tzw. „ustawy antyspreadowej”). Niniejszy projekt ustawy dotyczy zwrotu części spreadów walutowych stosowanych przez banki.

W dniu 2 sierpnia 2017 r. do Sejmu trafił nowy projekt prezydencki, który dotyczy zmian w ustawie o Wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe. W dniu 13 października 2017 r. w Sejmie odbyło się pierwsze czytanie ustawy i projekt został skierowany do komisji sejmowej. Projekt ten zakłada modyfikację działającego Funduszu Wsparcia Kredytobiorców poprzez wyodrębnienie dwóch Funduszy: Funduszu Wspierającego oraz Funduszu Restrukturyzacyjnego. W zakresie Funduszu Wspierającego projekt ustawy zmierza do zwiększenia dostępności środków z funduszu poprzez: złagodzenie kryteriów jakie musi spełnić kredytobiorca starający się o wsparcie, zwiększenia maksymalnej kwoty wsparcia, wydłużenia okresu na jaki udzielane jest wsparcie, umorzeniu części udzielonego wsparcia pod warunkiem terminowej spłaty do funduszu. Fundusz Restrukturyzacyjny ma służyć przewalutowaniu walutowych kredytów hipotecznych na PLN. Projekt ustawy zawiera bardzo generalne uregulowania i nie precyzuje kryteriów kwalifikujących do takiego przewalutowania ani jego zasad.

Kwartalne wpłaty do nowego Funduszu Restrukturyzacyjnego dokonane przez kredytodawców mają nie przekraczać równowartości portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych i stopy 0,5%. Maksymalne koszty dla całego sektora, szacowane przez KNF, wynoszą do 2,8 mld PLN w pierwszym roku działania Funduszu Restrukturyzacyjnego. Zgodnie z projektem ustawy, KNF może wydać zalecenie dla kredytodawców określające zasady dobrowolnej konwersji wierzytelności podlegających restrukturyzacji z uwzględnieniem stabilności systemu finansowego i skutecznego wykorzystania środków finansowych Funduszu Restrukturyzacyjnego.

Łącznie z opisanymi powyżej projektami, w chwili obecnej w Sejmie złożone zostały cztery projekty ustaw i w konsekwencji nie jest możliwe oszacowanie wpływu proponowanych regulacji na sektor bankowy i Bank. Jednakże o ile któryś z projektów zostanie wdrożony i stanie się obowiązkowy do wykonania przez banki, może to doprowadzić do znacznego obniżenia rentowności Banku oraz jego pozycji kapitałowej.

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	01.01.2018 - 31.03.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Stan na początek okresu	1 362 016	1 235 790
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	384 139	0
Skorygowany stan na początek okresu	1 746 155	1 235 790
Zmiana w wartości rezerw:	(78 591)	126 226
Odpisy dokonane w okresie	268 948	490 802
Wartości spisane w ciężar odpisów	(129 261)	(86 172)
Odwrócenie odpisów w okresie	(226 935)	(254 342)
Sprzedaż wierzytelności	0	(5 897)
Utworzenie KOIM(*)	7 265	0
Zmiana z tytułu różnic kursowych	1 293	(18 165)
Inne	99	0
Stan na koniec okresu:	1 667 564	1 362 016

(*) Zgodnie z MSSF9 Bank nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	inwestycje w jednostki podporządkowane	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	inne aktywa
Stan na 01.01.2018	5 963	7 600	8 733	0	7 872
- Utworzenie odpisów	18	0	0	0	1 244
- Odwrócenie odpisów	0	0	0	0	(1 206)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(6)
- Sprzedaż aktywów	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2018	5 981	7 600	8 733	0	7 904

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	inwestycje w jednostki podporządkowane	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	inne aktywa
Stan na 01.01.2017	7 142	7 600	9 787	0	7 105
- Utworzenie odpisów	0	0	358	0	3 763
- Odwrócenie odpisów	(1 016)	0	(1 412)	0	(2 596)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(400)
- Sprzedaż aktywów	(163)	0	0	0	0
Stan na 31.12.2017	5 963	7 600	8 733	0	7 872

Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	01.01.2018 - 31.03.2018	01.01.2017 - 31.03.2017
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(41 822)	(55 598)
- Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(268 948)	(176 145)
- Odwrócenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	226 935	120 439
- Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	191	108
- Wynik ze sprzedaży wierzytelności	0	0
Z tytułu odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	(18)	30
- Utworzenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	(18)	0
- Odwrócenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	30
Z tytułu odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
- Utworzenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
- Odwrócenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(2 090)	1 990
- Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(19 223)	(9 215)
- Odwrócenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	17 133	11 205
Razem:	(43 930)	(53 578)

Utworzenie, zwiększenie, wykorzystanie i rozwiązanie rezerw

	01.01.2018 - 31.03.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Nierozstrzygnięte sprawy sporne i postępowania podatkowe		
Stan na początek okresu	45 118	23 988
Utworzenie rezerw	998	23 116
Rozwiązanie rezerw	(44)	(1 233)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(3 083)	(753)
Inne / reklasyfikacja	12 158	0
Stan na koniec okresu	55 147	45 118
Udzielone zobowiązania i gwarancje		
Stan na początek okresu	21 720	24 633
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	23 829	0
Skorygowany stan na początek okresu	45 549	24 633
Utworzenie rezerw	19 223	13 771
Rozwiązanie rezerw	(17 133)	(16 577)
Różnice kursowe	18	(107)
Stan na koniec okresu	47 657	21 720
Razem:	102 804	66 838

Aktywa / Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.03.2018			31.12.2017		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	4 075	0	4 075	4 012	0	4 012
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	7 041	(29 312)	(22 271)	6 275	(29 383)	(23 108)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	10 497	(20 489)	(9 992)	16 766	(28 537)	(11 771)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	32 115	(34 474)	(2 359)	25 479	(33 022)	(7 543)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności		(49 234)	(49 234)	0	(28 062)	(28 062)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	83 742	0	83 742	82 892	0	82 892
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	184 462	0	184 462	133 150	0	133 150
Świadczenia pracownicze	14 532	0	14 532	14 349	0	14 349
Rezerwy na koszty	17 230	0	17 230	16 883	0	16 883
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	19 305	(25 490)	(6 185)	21 462	(13 234)	8 228
Pozostałe	1 750	(80)	1 670	1 764	(92)	1 672
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	374 749	(159 079)	215 670	323 032	(132 330)	190 702

4. ZESTAWIENIE TRANSAKЦИИ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w okresie 1.01-31.03.2018 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.,
- MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.,
- MILLENNIUM TFI S.A.,
- MB FINANCE AB,
- MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym).

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2018

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	2 263	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 469 594	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	84 342	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	692	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	109 926	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	0	409	107 391
Zobowiązania wobec klientów	248 212	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	913	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	2	95	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	92 867	0	9
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	87 652	0	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2017

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	263	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 340 461	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	84 349	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	441	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	76 859	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	0	1 252	106 970
Zobowiązania wobec klientów	294 732	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	900	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	146	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	99 050	0	33
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	89 041	0	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2018

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
PRZYCHODY Z TYTUŁU:			
Odsetek	26 833	5	0
Prowizji	15 029	49	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	653	0	0
Dywidend	53 577	0	0
Pozostałe operacyjne netto	1 199	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:			
Odsetek	619	0	(67)
Prowizji	4	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	95	0
Pozostałe operacyjne netto	0	4	0
Działania	21 840	0	112

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2017

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
PRZYCHODY Z TYTUŁU:			
Odsetek	21 747	3	0
Prowizji	13 358	33	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	13	0
Dywidend	72 001	0	0
Pozostałe operacyjne netto	1 063	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:			
Odsetek	3 572	0	(74)
Prowizji	7	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	496	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	5	0
Działania	21 432	0	98

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2018

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	538 397	161 072	0
- udzielone	535 545	160 345	0
- otrzymane	2 852	727	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	98 045	16 686	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2017

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	37 884	101 962	0
- udzielone	35 101	100 345	0
- otrzymane	2 783	1 617	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	73 784	0	0

5. WARTOŚĆ GODZIWA

Metodologia stosowana w Banku do wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej została szczegółowo opisana w Rozdziale 8. Skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 3 miesiące zakończony 31 marca 2018 r.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe dla Banku Millennium S.A.

5.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej

AKTYWA

31.03.2018	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	448 116	448 046
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	47 738 929	46 173 299

ZOBOWIĄZANIA

31.03.2018	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	1 981 886	1 982 576
Zobowiązania wobec klientów	59 592 982	59 587 142
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	878 708	882 758
Zobowiązania podporządkowane	709 065	712 035

(*) Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

AKTYWA

31.12.2017	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	254 191	254 138
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47 144 531	45 551 004

ZOBOWIĄZANIA

31.12.2017	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	2 353 131	2 355 464
Zobowiązania wobec klientów	57 398 904	57 396 402
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	879 019	882 732
Zobowiązania podporządkowane	701 971	701 956

5.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2018

	Nota	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z ryнку	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z ryнку
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
Wycena instrumentów pochodnych			86 145	41 551
Instrumenty dłużne		1 666 368		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Instrumenty kapitałowe				49 717
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody				
Instrumenty kapitałowe				25 803
Instrumenty dłużne		15 136 381	2 889 638	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń			516 107	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu				
Wycena instrumentów pochodnych			106 048	36 128
Pozycje krótkie		108 309		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń			193 014	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2017

	Nota	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z ryнку	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z ryнку
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
Wycena instrumentów pochodnych			140 171	45 146
Instrumenty dłużne		338 351		
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody				
Instrumenty kapitałowe				29 632
Instrumenty dłużne		12 878 079	6 077 287	47 976
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń			885 880	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu				
Wycena instrumentów pochodnych			138 516	44 218
Pozycje krótkie		0		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń			176 853	

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w I kwartale 2018 przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Opcje walutowe	Obligacje komunalne	Akcje i udziały
Stan na 31 grudnia 2017	43 159	(42 231)	0	47 976	29 632
Korekty/reklasyfikacje z tytułu wdrożenia MSSF9	0	0	0	(47 976)	45 035
Stan na 1 stycznia 2018	43 159	(42 231)	0	0	74 667
Rozliczenie/sprzedaż/zakup	(8 058)	12 807	0	0	0
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w tym: naliczenie odsetek)	(455)	201	0	0	853
Stan na 31 marca 2018	34 646	(29 223)	0	0	75 520

6. INFORMACJE DODATKOWE

6.1. Emisje, wykup lub spłaty instrumentów dłużnych lub kapitałowych

W trakcie 3 miesięcy zakończonych 31 marca 2018 roku łączne zobowiązania Banku z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych praktycznie nie uległy zmianie. Bank utrzymywał w ciągu tego okresu stały poziom wartości nominalnej obligacji BKMO serii N, T oraz U. Zmniejszenie stanu bankowych papierów wartościowych (BPW) o ok. 5 mln PLN zostało skompensowane kwotą odsetek naliczonych od obligacji (BKMO seria N i T).

6.2. Zobowiązania pozabilansowe

Na dzień 31 marca 2018 i 31 grudnia 2017 struktura zobowiązań pozabilansowych przedstawiała się następująco:

w tysiącach zł	31.03.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	10 057 291	9 204 511
Zobowiązania udzielone:	9 844 839	9 156 628
- finansowe	7 948 725	7 900 674
- gwarancyjne	1 896 114	1 255 954
Zobowiązania otrzymane:	212 452	47 883
- finansowe	165 515	0
- gwarancyjne	46 937	47 883